şi Nicolae Salade – „Costume populare din România" şi „O plimbare prin Sibiu"), Bistriţa (Mircea Calu – „Laudă ţăranului român"), Craiova (Andrei Potcoavă – „Etnografie românească"), Lieşti (Galaţi) - (Nicolae Stan – „Veşnicia satului românesc"), Mediaş (Barabula Dumitru – „Oameni de seamă români oglindiţi în maximafilie"), şi Piatra Neamţ (Viorel Nicolau şi Constantin Paţilea – „O poveste a satului românesc").

Expoziţia s-a bucurat de aprecierea unanimă a celor prezenţi la vernisaj şi a celor care au vizitat expoziţia în perioada următoare şi din impresiile cărora citäm câteva (consemnate în Cartea de Onoare a Asociaţiei):

„Această expoziţie este un spaţiu sacru, de inspiraţie, delicateţe şi frumuseţe a spiritului românesc, în toată splendoarea sa. Este o invitaţie de a ne reîntoarce „acasă" cum spunea marele Sfânt al Ardealului, preotul Arsenie Boca. Şi eu mi-am amintit de copilărie evocând „O, rămâi" a marelui Eminescu, "Te port în mine" a poetei de geniu Dorina Laţcu, Maica Teodora, o fiică a Ardealului, dăruind publicului o mică ofrandă de emoţie a artei pentru această celebrare de suflet.

Mulţumiri tuturor care au trudit în realizarea evenimentelor şi fie ca Dumnezeu şi Maica Domnului să ne acopere cu iubirea Lor infinită" (*Manuela Golescu – artistă Teatrul Radu Stanca – Preşedinta Fundaţiei Golescu*).

„Ca de obicei, această expoziţie excepţională ne oferă o parte din această România europeană. Bravo!" (*Elge – Franţa*).

„Felicitări pentru expoziţie cu bucuria că mai există filatelişti şi că o parte dintre ei colecţionează serii privind cultura şi civilizaţia populară românească" (*ss. indescifrabil*).

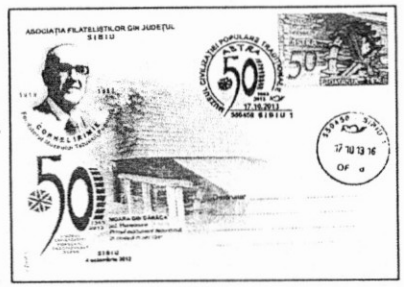

Filateliştii sibieni au realizat, cu sprijinul Muzeului ASTRA o ştampilă specială care s-a aplicat pe un plic special şi pe ilustrata maximă dedicată evenimentului (machetator domnul dr. Ioan Daniliuc). S-au mai realizat: catalogul expoziţiei, afişul, diploma şi insigna expoziţiei, iar din partea Muzeului, toţi expozanţii au primit cărţi şi materiale dedicate evenimentului.

Mulţumim încă odată Muzeului ASTRA, d-nei Delia Voina, din partea Complexului Naţional Muzeal ASTRA şi d-lui Ioan Dejugan, din partea Asociaţiei Filateliştilor din judeţul Sibiu, care şi-au adus o contribuţie deosebită la realizarea acestei expoziţii.

prof. Nicolae Salade

Taberele KLV pentru copii germani evacuaţi în Ardealul de Nord, 1941-1944.

Pericolul crescând pe care, începând cu anul 1940, îl reprezentau bombardamentele Aliaţilor asupra Germaniei naziste, a condus la organizarea unei vaste acţiuni de evacuare a copiilor din zonele germane periclitate spre zone sigure, cunoscută sub numele de **Kinderlandverschickung**, prescurtat **KLV.** Scopul era de a proteja tânăra generaţie de experienţele traumatice rezultate din continua distrugere a oraşelor germane, de a le asigura hrană corespunzătoare şi educaţie şi, în final, de a le salva chiar viaţa.

Începută practic la 3 octombrie 1940 odată cu raidurile aeriene britanice în Berlin, evacuarea se desfăşura sub coordonarea generală a *Reichsdienststelle KLV* (organizaţie condusă de Reichsjugendführer-ului Baldur von Schirach) pe trei axe, în funcţie de vârsta copiilor protejaţi:

- mamele cu copii mici până la 3 (ulterior 6 ani) erau relocate la familii gazdă, în timp ce copiii cu vârste între 3 şi 10 ani erau trimişi (fără părinţi) în familii substitutive, pe perioade de câte 6 luni, toate aflate în zonele rurale sigure, ferite de pericolul bombardamentelor, prin grija **NSV** (*Nationalsozialistische Volkswohlfahrt*). Copii puteau fi trimşi şi la familii etnice germane din Danemarca, Lituania, Croaţia, Ungaria, Bulgaria, Slovacia sau Polonia.
- copiii şcolari cu vârste între 10 şi 14 ani, eventual şi mai mari, erau evacuaţi (individual sau împreună cu şcoala) în tabere special constituite, aşa numite **KLV-Lagern**, aflate în organizarea *Hitlerjugend* (**HJ**).

Taberele KLV (pentru copii de 10-14 ani).

Locaţiile alese pentru aceste tabere, pe lângă zonele considerate sigure în Germania, cuprindeau începând cu anul 1941 şi teritorii ocupate: Ostmark (Austria), Pomerania (la Marea Baltică, în Polonia), Silezia (Polonia), Wartheland (Poznan, în Polonia), Boemia-Moravia (Cehia). Mai mult, unii copii cu „comportament corespunzător" erau trimişi în ţări străine aliate (Ungaria, Slovacia, Danemarca). Deja la începutul anului 1941 existau 2000 tabere KLV, în final ajungându-se la un total de 9000 tabere de dimensiuni variate (cuprinzând de la 20 până la peste 1000 copii). Locaţiile era stabilite în hoteluri, mănăstiri, şcoli, depozite transformate. Copii erau însoţiţi de cadre didactice, de regulă aduşi din zona lor de proveniență (care se ocupau de educaţia şcolară) şi tineri din Hitlerjugend (care se ocupau de

activitățile de timp liber, evident bazate pe ideologia național-socialistă, inclusiv instrucție premilitară). Pe cât posibil, acolo unde numărul copiilor plecați dintr-o regiune era suficient de mare, se urmărea ca elevii să-și păstreze colegii și structura claselor și în cursul evacuării.

Acțiunea evacuării copiilor în tabere KLV a trecut prin două faze:

- De la începutul anului 1941 și până în primăvara/vara anului 1943, relocarea avea un caracter voluntar și individual, la cererea părinților.
- Din vara 1943 (odată cu intensificarea raidurilor de bombardamente Aliate) s-a trecut la faza obligatorie, în care școli sau sisteme școlare întregi au trebuit să fie închise și evacuate în cadrul KLV, indiferent de dorințele sau părerile individuale ale părinților.

Trimiterea în taberele KLV pentru copii școlari se făcea inițial pentru o durată de câteva săptămâni, dar odată cu agravarea situației pentru Germania, aceasta a crescut la mijlocul anului 1941 la minim 6 până la 9 luni, ceea ce în multe cazuri a provocat nemulțumirea părinților. În total se pare că au fost relocați în taberele KLV aproape un milion de copii școlari germani.

Corespondența cu Germania, așadar cu părinții, era cel mai important mijloc de vehiculare a informațiilor între familia din țara aflată sub asediul bombelor și copiii de care erau separați pentru multe luni de zile. De aceea, conducerea KLV s-a străduit să asigure un contact poștal permanent, prevăzând în planul de activități al taberei două ore săptămânal pentrru scrierea corespondenței. Dar curând s-a constatat faptul că mulți copii cu dorul de casă se plângeau de viața din tabără și s-a ordonat ca în taberele de unde proveneau relatări alarmiste sau negative care puteau îngrijora pe părinți, scrisorile copiilor să fie predate deschise conducerii pentru cenzurare. De asemenea, învățătorii erau instruiți ca, în timpul orelor de scriere să atragă atenția copiiilor să nu-i mai încarce pe părinți cu „micile" lor probleme. Scrisorile finalizate și cenzurate erau marcate cu o ștampilă specială a taberei (vezi mai jos). Deoarece mulți copii încercau să evite acest control și aruncau scrisorile direct în cutiile poștale cele mai apropiate, oficiile poștale locale erau instruite să depisteze și să returneze acele scrisori conducerii taberei KLV. Pe de altă parte și părinții erau instruiți să includă în scrisori numai informații pozitive, deoarece vești cum ar fi cele asupra bombardamentelor ar provoca doar neliniște în tabere și ar trebui evitate, lucru de care părinții nu au ținut cont de multe ori. Au existat și situații în care părinții și copii s-au înțeles asupra unui limbaj sau caractere speciale, codate pentru transmiterea informațiilor nepermise.

Au fost însă și tabere unde nu exista cenzura scrisorilor, ba mai mult, copiii erau încurajați să-și scrie acasă nemulțumirile pentru a cere eventual o îmbunătățire a condițiilor de viață.

Ștampilele folosite pentru atestarea originii corespondenței (dar și a cenzurării) sunt de variate tipuri, în principiu pe primul rând apare titlul *KLV-Lager*, urmat de obicei de un număr de ordine, uneori precedat de un indicativ al zonei (de exemplu ***Slo*** - Slovacia, ***BM*** sau ***Pro*** - Boemia-Moravia / Protektorat, ***Nie*** - Niedersachsen, ***Wü*** - Württemberg, etc), iar pe rândurile următoare locația exactă, vezi câteva exemple în Fig. 1.

Fig.1: diferite tipuri de ștampile ale *KLV-Lagern*, folosite în Germania și Boemia-Moravia.

Corespondența taberelor KLV din Ardealul de Nord (Ungaria).

Am văzut deja cum copii merituoși, capabili să „ducă reputația Germaniei peste hotare" erau trimiși în țări aliate Germaniei, printre care și Ungaria. Înființarea taberelor peste hotare se făcea evident în zone cu puternică populație etnică germană sau germanofilă (ar fi interesant de aflat de ce această inițiativă nu s-a aplicat și în România, în zona Sibiu sau Brașov, de exemplu ?). În Ungaria, principalele zone de localizare a taberelor erau Bácska-Baranya (Voivodina) și nordul Ardealului, ocupat de Ungaria între septembrie 1940 și octombrie 1944; aici de exemplu în orașul Bistrița se găsea un *Hauptlager* (tabără principală) de care depindeau mai multe tabere locale. Comandamentul tuturor taberelor KLV din Ungaria se găsea la nivelul conducerii Hitlerjugend din Budapesta (***HJ-Führung Budapest***), care se ocupa de organizare și logistică.

Este interesantă o caracteristică ce rezultă din acest fapt și care este

unică în cazul KLV: dacă toate corespondențele din taberele KLV din Germania sau teritoriile ocupate de aceasta au fost cartate, în mod firesc, la cel mai apropiat oficiu poștal, în schimb toate corespondențele expediate din taberele KLV din Ungaria, indiferent de localizare (fie că vin din Bácska-Baranya, fie din Ardeal), au fost cartate cu o singură ștampilă: **BUDAPEST 72**; explicația rezidă în faptul că întreaga poștă trimisă din tabere era transportată prin curier la Budapesta (la nivelul conducerii Hitlerjugend centrale din capitală), de unde erau introduse în circuitul poștal prin oficiul Budapesta 72.

Ștampilele (care, după cum am văzut, aveau și rol de cenzură locală) sunt în cazul Ungariei, standardizate, de forma **KLV - Lager (Ung.)**, urmat de numărul de ordine și localizarea exactă a taberei, mai multe detalii vezi în Fig.2-4 (coincidența sau nu, toate plicurile din cele trei locații sunt adresate spre zona metropolitană Hamburg, oraș în mare parte distrus de o „furtună de foc" după bombardamentele din 23 iulie 1943).

Fig.2: tipul standardizat de ștampilă pentru taberele KLV din Ungaria, în acest caz provine de la tabăra **KLV Ung. 40** din Dedrád, comitatul Mureș-Turda (azi Dedrad, jud. Mureș). De aici sunt cunoscute plicuri adresate spre Uelzen / Hannovra (100 km sud de Hamburg), în perioada 3-24 august 1943. În anul 1941, satul avea 1982 etnici germani (93% din populație).

Fig.3: Carte poștală scrisă la 29 august 1942 din tabăra **KLV Ung. 300** din Előpatak, comitatul Trei Scaune (azi Vâlcele, jud. Covasna). Localizarea taberei este indicată precis de ștampilă: **Haus Dr. Nagy** (casa dr. Nagy, care poate fi un stabiliment balnear, posibil legat de numele dr. Nagy ***Gusztáv, care la 1875 a scris o monografie a zonei***). Cartare la 2 septembrie 1942 prin oficiul BUDAPEST 72, adresare spre Hamburg. În anul 1941 satul avea doar 9 etnici germani, restul fiind români (474) și maghiari (199),

Fig.4: Plic expediat din tabăra **KLV Ung. 38** din Kisfehéregyház, comitatul Bistrița (azi Albeștii Bistriței, jud. Bistrița-Năsăud), sat în care erau 299 etnici germani ăn anul 1941 (62% din totalul populației). Indicația **u.p. Szeretfalva** se referă la faptul că cel mai apropiat oficiu poștal se afla la Sărățel. Cartarea efectuată tot prin oficiul BUDAPEST 72 în luna mai 1943, adresare spre Hamburg.

Alte tabere din Ungaria (în afara Ardealului) cunoscute de autor sunt localizate la ***Mágocs / Baranya*** (Ung. 83), Tiszaistvánfalva / Bácska (Ung. 161, azi Bački Jarak în Serbia), Bácsszentiván / Bácska (Ung. 129, azi Prigrevica în Serbia).

Grecu Dan-Simion

"Curierul Filatelic"

O publicație de informare pentru toți filateliștii din țară !

Aspecte filatelice medieşene"

VIGNETE LOCALE MEDIEŞENE – completări

În numărul 160, ianuarie – martie 2011 al revistei "Curierul filatelic" am publicat un articol intitulat "Timbre fiscale şi vignete realizate la Mediaş, neincluse în cataloagele de specialitate".

Ulterior redactării şi publicării articolului menţionat, am reuşit să achiziţionez câteva piese care mă ajută să completez în mod fericit informaţiile cuprinse în articolul respectiv.

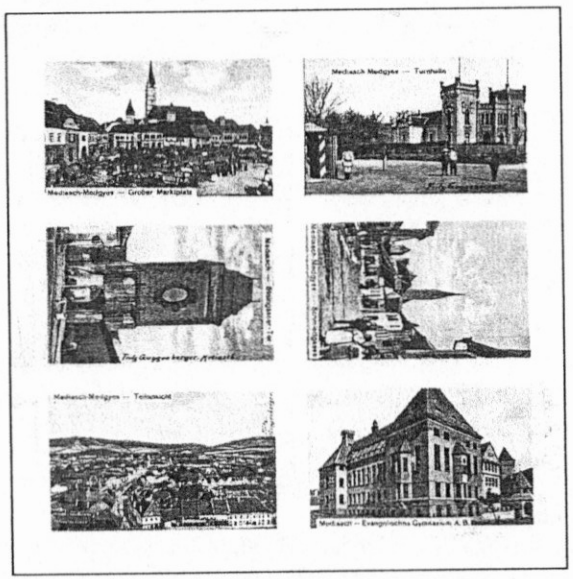

Astfel, referitor la capitolul Vignete locale medieşene, am intrat în posesia unui bloc (fig. 1), care cuprinde 6 vignete, format mare, şi care reproduc imagini din Mediaş. Dintre cele 6 vignete, 4 sunt cele prezentate în articolul anterior, una este deja inclusă în "Catalogul timbrelor fiscale şi a vignetelor româneşti" (ediţia 2006) realizat de d-l ing. Mihai Cojocar, iar una dintre vignete este complet nouă. Încercând să păstrez numerotarea (indicativul) din primul articol, despre noua vignetă precizez următoarele: - fig. 1 -

Indicativ: 2.5

Denumirea subiectului: Mediasch – Medgyes – Schmiedgasse

Caracteristici tehnice:

- dimensiuni format: 65 x 42
- dimensiuni clişeu: 35 x 58
- dantelură: 13 ½
- dimensiunea blocului 155 x 144

Dispunerea celor 6 vignete în blocul reprodus, este următoarea:

Indicativ	Rând	Coloană
2.6	r1	c1
2.2	r1	c2
2.4	r2	c1
2.5	r2	c2
2.1	r3	c1
2.3	r3	c2

unde, 2.6 este indicativul vignetei deja semnalate de dl. ing. Mihai Cojocaru (Mediasch – Medgyes – Grosser Moonktplatz), iar cu literele r şi c) am notat rândurile (de la 1 la 3) şi respectiv coloanele (de la 1 la 2).

La subcapitolul vignete format mic, am reuşit să procur o nouă piesă (fig. 2):

Indicativ (numerotare): 2.16

Denumirea subiectului: Mediasch – Evangelische - Kirche

Caracteristici tehnice:

- dimensiuni format: 23 x 31
- dimensiuni clişeu: 18 x 23,5
- dantelură: 11 ½

În încheiere, consider că informaţiile din acest articol contribuie la prezentarea completă a seriilor de vignete (format mare şi format mic), care reproduc imagini din Mediaş după clişeele realizate de Fritz Guggenberger înainte de anul 1914.

***

În altă ordine de idei, doresc să-mi prezint public scuzele pentru faptul că dintr-o regretabilă lipsă de informare în articolul pe care l-am menţionat deja (Curierul filatelic nr. 160/2011), la punctul 1.b, am prezentat timbrele Asociaţiei germano-săseşti a ţăranilor şi muncitorilor din Mediaş, utilizate drept timbre de cotizaţii, ca fiind o informaţie inedită deşi acestea erau deja publicate în Catalogul timbrelor fiscale şi a vignetelor româneşti (ediţia 2011).

ing. Liviu Pintican-Juga

Emisiunea Mihai I Vederi uzuale 1947 fără şi cu supratipar – francaturi şi circulaţii deosebite

Emisiunea de mărci poştale cunoscută sub numele de *Mihai I – Vederi – Mărci Uzuale* este probabil una dintre cele mai frumoase emisiuni de mărci poştale uzuale emise până în prezent în România. Pusă în circulaţie în ziua reformei monetare din 15 August 1947, este formată din 11 valori şi are un design similar cu cel al mărcilor uzuale emise în Commonwealth-ul Britanic în aceeaşi perioadă (aşa-numitele *Omnibus issues*); chipul suveranului este plasat în partea stângă şi ocupă aproximativ 1/3 din suprafaţa mărcii, iar restul include desene reprezentând obiective turistice importante la acea vreme. După instaurarea forţată a comunismului în România, o parte din aceste mărci poştale au fost supratiparite în perioada martie-aprilie 1948 cu literele *R.P.R.* poziţionate astfel încât să acopere chipul Regelui şi cu o bară orizontală poziţionată astfel încât să acopere Coroana Regală. Aparent, mărcile poştale deja distribuite în sistemul poştal nu au mai fost returnate Fabricii de Timbre pentru supratipărire (opinie ce rămâne de confirmat), astfel încât cele 2 emisiuni (fără şi cu supratipar) au circulat practic în paralel până la epuizare. *CMPR'74* menţionează pentru mărcile fără supratipar un "tiraj aproximativ 15.000.000 bucăţi" însă nu face nici o referinţă la tirajul mărcilor supratipărite. La ora scrierii acestui articol nu am cunoştinţă despre nici un document oficial care să indice tirajul exact al acestor mărci poştale. Emise din pure necesităţi poştale şi nu filatelice/speculative, aceste mărci poştale au servit efectiv la francarea corespondenţei, aparent până la epuizare, o perioadă de aproximativ 4 ani, perioadă în care tarifele poştale s-au schimbat de 3 ori. Combinaţiile de francaturi sunt practic nelimitate, considerând şi faptul că aceste mărci au avut putere de francare în paralel cu alte 43 de emisiuni poştale (cuprinzând 173 de mărci poştale diferite; sper că am numărat corect...) emise în perioada 1948 - iulie 1950. Personal, nu am întâlnit mărci poştale din aceste emisiuni circulate efectiv după anul 1950; probabil ele există. Personal nu am întâlnit francaturi mixte cu mărci poştale din aceste emisiuni în combinaţie cu mărci poştale dedicate lui Stalin, Lenin, I.C. Frimu sau Filimon Sârbu; probabil ele există de asemenea...

Articolul de faţă nu îşi propune să fie un studiu, ci doar să prezinte câteva francaturi şi circulaţii deosebite cu aceste mărci poştale. Alegerea modului în care o prezentare a acestor francaturi/circulaţii deosebite se poate face este dificilă pentru simplul motiv că o piesă care se încadrează perfect într-o anumită categorie (de exemplu, cărţi poştale interne) se poate încadra la fel de bine şi în alte categorii sau sub-categorii (de exemplu, erori,

ştampile de mandate poştale, ştampile de propagandă, trimiteri poştale insuficient francate, destinaţii "exotice", personalităţi ca şi expeditori /destinatari etc.). Selecţia mea de piese deosebite cuprinde următoarele:

1. Carte poştală simplă internă expediată la 28 decembrie 1947 francată

corespunzător tarifului poştal de 7,50 lei cu o marcă de 5 lei, una de 2 lei şi una de 0,50 lei din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar, plus marca obligatorie *IOVR*. Marca de 0,50 lei prezintă un clar şi frumos tipar dublu; eroare nesemnalată până în prezent.

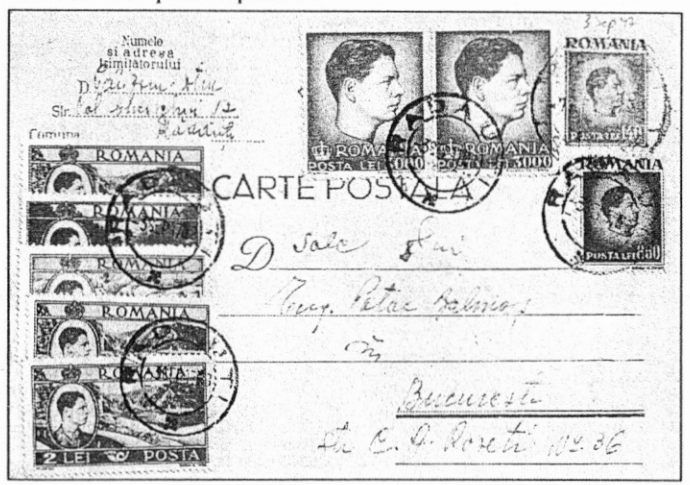

2. Carte poştală simplă internă expediată la 3 septembrie 1947 francată corespunzator tarifului poştal de 7,50 lei cu mai multe mărci parţial suprapuse. Aparent, cartea poştală a fost pregătită pentru a fi expediată anterior reformei monetare din 15 august 1947; astfel se explică prezenţa mărcilor uzuale de 3000 şi 860 lei respectiv, aplicate pe cartea poştala care, cu toate ca nu mai aveau putere de circulaţie, au fost totuşi anulate cu ştampila oficiului poştal de expediţie.

3. Carte poştală internă expediată recomandat loco la 28 noiembrie 1947 francată mixt (cu mărci poştale şi o ştampilă mecanică) corespunzător

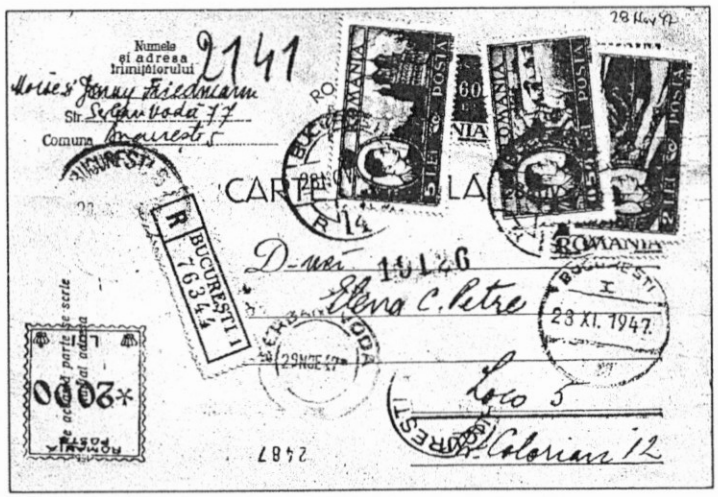

tarifului poştal de 37,50 lei (7,50 lei carte poştală simplă; 20 lei taxa de recomandare). O francatură rară.

4. Carte poştală simplă internă expediată la 4 iunie 1948 francată insuficient cu numai 5 lei în loc de 7,50 lei, taxată porto (incorect pentru 2 lei când corect ar fi fost pentru 5 lei; dublul tarifului lipsă) purtând menţiunea "Porto 2 lei" în creion roşu şi francată cu o marca poştală porto de 2 lei.

5. Carte poştala ilustrată expediată la 19 martie 1949 recomandat (neobişnuit!) francată cu mărci poştale totalizând 28 lei, cu 0,50 lei mai mult decât tariful necesar. Deoarece cartea poştală ilustrată a fost tipărită înainte de venirea comuniştilor la putere, imaginea şi textul explicativ au fost

cenzurate/aprobate de autorităţile vremii respective, lucru atestat prin prezenţa ştampilei de cenzură a Ministerului Informaţiilor, sucursala

Oradea.

6. Carte poştală ilustrată expediată la 31 mai 1948 francată cu 2 mărci poştale de 3 lei cu supratipar deplasat astfel încât banda orizontală a supratiparului apare sub cifra 3 lei şi nu deasupra Coroanei Regale. Varietate a supratiparului nemenţionată până în prezent în literatura de specialitate.

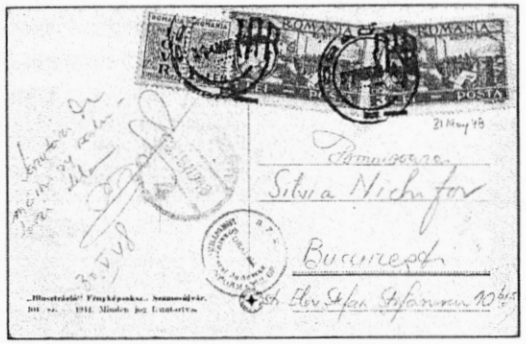

7. Francatură mixtă *Mihai I Vederi – Constituţia* pe o carte poştală simplă (fostă militară) expediată la 16 iulie 1948 în Palestina.

8. Francatură mixtă tricoloră *Mihai I Vederi – Constituţia* pe o carte poştală simplă expediată la 7 iunie 1948 in Germania (zona Americană).

9. Francatură mixtă *Mihai I Vederi cu supratipar – Poşta Aeriană –*

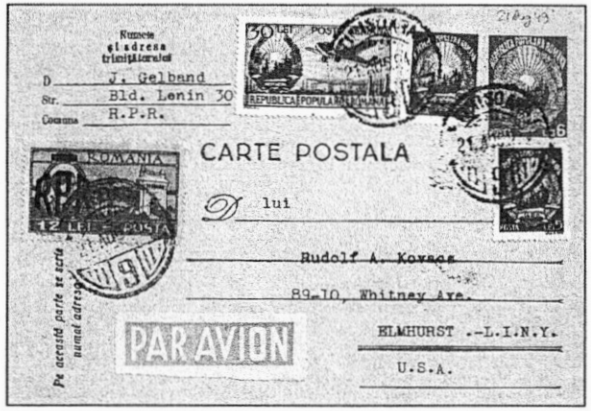

Uzuale Stema RPR pe o carte poştală expediată par avion la 21 august 1949 în Statele Unite.

10. Carte poştală ilustrată expediată la 12 decembrie 1949 în India; o

destinaţie rară pentru vremea respectivă. Piesa a fost tranzitată prin Siria, aşa cum arată ştampila oficiului poştal Alep aplicată în colţul de jos dreapta.

11. Francatură mixtă pe scrisoare simplă internă expediată la 12 aprilie 1948 francată corespunzător tarifului poştal de 12 lei. Ceea ce face această piesă remarcabilă este nu numai francatura mixtă şi multicoloră, dar în special prezenţa unei mărci de 1 leu din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar alături de una de 1 leu din aceeaşi emisiune cu supratipar! Un alt element atractiv îl constituie şi prezenţa unui slogan comunist "TRĂIASCĂ / REPUBLICA POPULARĂ / ROMÂNĂ" aplicat manual cu cerneală

neagră.

12. Trimitere poştală rar întâlnită; scrisoare recomandată internă expe-

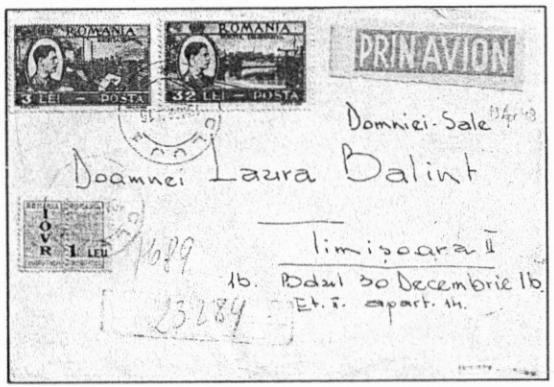

diată par avion la 19 aprilie 1948 de la Cluj la Timişoara francată corespunzător tarifului poştal în vigoare (12 lei taxă scrisoare simplă, 20 lei taxă recomandat, 3 lei taxă par avion).

13. Scrisoare recomandată internă cu francatură multicoloră (tarif poştal corect - 31 lei).

14. Scrisoare recomandată expres francată pe faţă cu marca de 15 lei din emisiunea *Mihai I – Vederi – Mărci Uzuale* în bloc de 4 (margine de coală jos dreapta) şi cu marca de 1 leu cu supratipar *R.P.R.* în pereche verticală pe verso. Aparent mărcile poştale uzuale *Mihai I – Vederi* au fost distribuite la

oficiile poştale fără marginile de coală (similar cu cazul emisiunii de uzuale *Mihai I – Inflaţie 1945-1947*) ceea ce face ca francaturi purtând mărci *Mihai I – Vederi – Mărci Uzuale* cu margine de coală să fie rare. Un plus de interes la această piesă deosebită îl aduce şi prezenţa ştampilei de propagandă comunistă purtând textul "Trăiască / Republica Populară Română / VOTAŢI SOARELE".

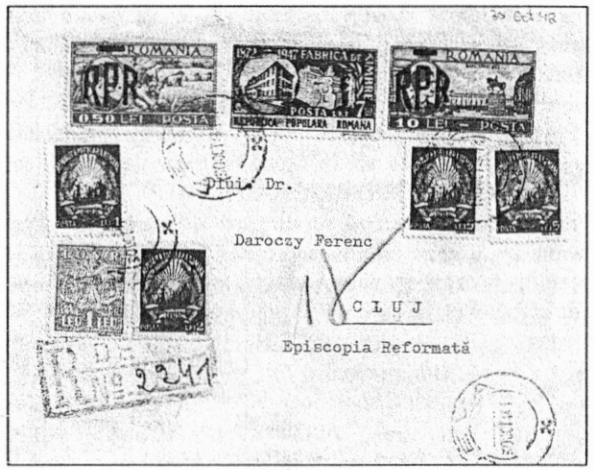

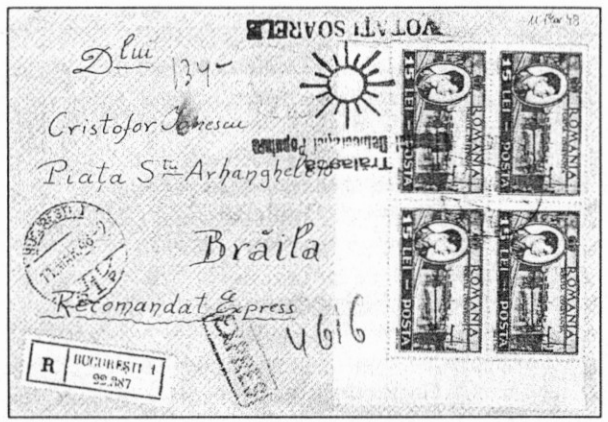

Întrucât articolul este foarte vast, acesta va fi publicat şi în numerele viitoare ale revistei.

Dinu G. Matei

Emisiunea Mihai I Vederi uzuale 1947 fără şi cu supratipar – francaturi şi circulaţii deosebite

(Continuare din Nr. 171/ octombrie-decembrie 2013)

15. Scrisoare recomandată expres cu francatură mixtă şi tricoloră *Mihai I Vederi – Constituţia.* Mărcile de 10 lei *Mihai I Vederi* în straif vertical de 4 au supratiparul deplasat spre stânga astfel încât prima litera *R* apare în afara cadrului mărcilor poştale. Un plus de interes la această piesă deosebită îl aduce şi prezenţa ştampilei de tren (ambulanţa feroviară) cu care au fost anulate mărcile poştale, "Corabia – Piatra Olt / 112".

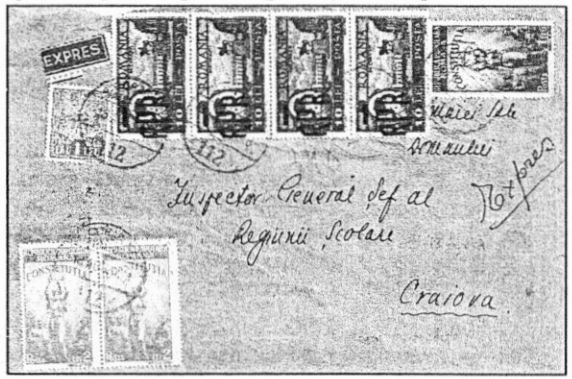

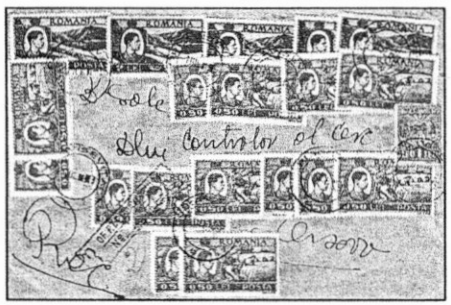

16. Superbă francatură mixtă şi „grea" formată din nu mai puţin decât 33 de mărci poştale, după cum urmează: 14 mărci poştale de 0,50 lei alături de 5 mărci poştale de 2 lei fără supratipar (aplicate pe faţa plicului) şi 14 mărci poştale de 1 leu cu supratipar (aplicate pe verso-ul plicului) totalizând 32 lei, tarif poştal corect pentru o scrisoare recomandată internă. Plicul, recomandata cu nr. 2 (!!!) a fost expediat la 1 iulie 1948 de la oficiul poştal rural Plavisevita la Oraviţa.

17. Francatură mixtă

Mihail Vederi cu supratipar – Recensământul pe scrisoare recomandată internă expediată la 9 martie 1948; toate mărcile, inclusiv cea *IOVR*, poarta "perfinul" asociat cu *Banca Comercială Română (BCR).*

18. Scrisoare simplă expediată la 2 octombrie 1949 de la Craiova la Bucureşti francată cu 7 mărci din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar peste care s-a aplicat în mod grosolan un supratipar *R.P.R.* (cu litere groase, ancrasate) ce s-ar vrea asemănător cu supratiparul oficial. De remarcat este faptul că pe una dintre mărcile de 0,50 lei supratiparul este ranversat. Cum aparent nu există nici un motiv ca cineva să falsifice supratiparul *R.P.R.* sunt de părere că prezenţa lui poate fi explicată fie printr-un exces de zel al vreunui înflăcărat comunist, fie prin frica expeditorului de a fi eventual acuzat de opinii monarhiste în anul 1949 când marea majoritate a mărcilor *Mihai I Vederi* fără supratipar erau aparent deja epuizate. Există piese poştale din perioada 1948-1950 pe care cetăţeni fie zeloşi, fie speriaţi de comunişti, au scris din proprie iniţiativă însemne comuniste atât pe mărci poştale cât şi pe întreguri poştale (astfel de piese vor putea face subiectul unui posibil articol separat, căci această practică neobişnuită este aparent unică în lume!).

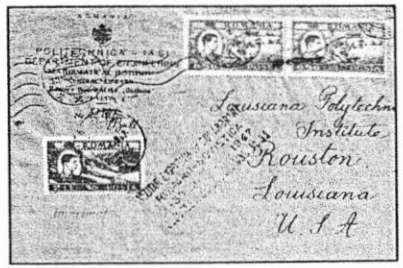

19. Trimitere poştală imprimat către Statele Unite, expediată la 13 noiembrie 1947, francată cu mărci poştale în valoare de 3 lei, tarif poştal corect. Un plus de interes la această piesă îl aduce şi prezenţa ştampilei de

propagandă purtând textul *VIZITAŢI EXPOZIŢIA DE COLABORARE / ROMÂNO-SOVIETICĂ / 3-30 ..... 1947 / BUCUREŞTI, CALEA DOROBANŢI 31-33.*

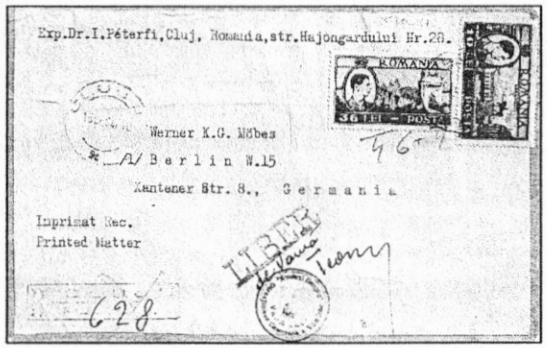

20. Fragment dintr-o trimitere poştală imprimat, expediată recomandat în Germania la 15 decembrie 1947 francată cu mărci poştale în valoare de 46 lei. Este posibil ca trimiterea să fi fost mai grea; probabil a conţinut o carte; fragmentul poartă ştampila "LIBER" a Vămii Cluj alături de semnatura vameşului. Un plus de interes la această piesă deosebită îl aduce şi faptul că a fost expediată de către dr. Istvan Peterfi, botanist, chimist, fost vicepreşedinte al Academiei Române.

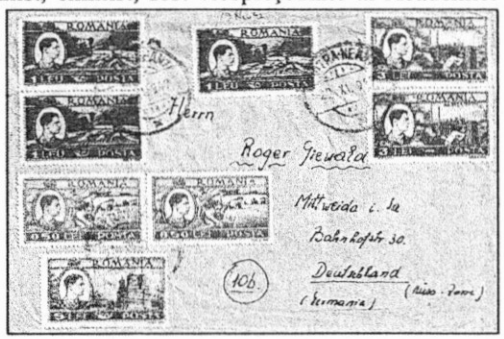

21. Scrisoare simplă expediată la 29 noiembrie 1949 în Germania, francată multicolor cu 8 mărci din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar în valoare de 15 lei; tarif poştal corect.

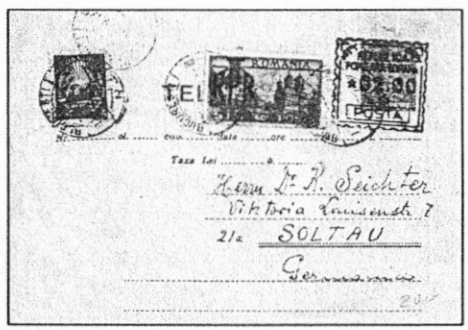

22. Formular telegrafic cu supratipar negru în chenar "PTT / REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ / * 02.00 / LEI / POŞTA" aplicat peste marca fixă de 2 lei cu chipul Regelui Mihai (unul dintre cele mai rare întreguri poştale româneşti după

parerea mea!) folosit ca şi plic pentru o scrisoare simplă trimisă către Germania probabil în 1949 (data din ştampilă este ilizibilă). Mărcile adiţionale de 4 lei şi 5 lei (ultima din emisiunea *Mihai I Vederi* cu supratipar) completează tariful corect.

23. Scrisoare simplă expediată la 16 iunie 1948 în Germania, francată cu 10 lei mai mult decât necesar; marca de 5 lei conţine marginea de coală din care a provenit.

24. Scrisoare recomandată expediată la 28 decembrie 1947 în Austria de către renumitul colecţionar Ludwig Dengel, francată corect conform tarifului poştal în vigoare, cu marca de 36 lei provenind dintr-o margine de coală. Tarif poştal corect.

25. Plic patriotic, având trei benzi în culorile roşu, galben şi albastru aplicate oblic cu creionul, expediat recomandat în Olanda chiar în ziua abdicării Regelui Mihai, la 31 decembrie 1947, francat multicolor cu 6 mărci diferite din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar în valoare de 36 lei; tarif poştal corect.

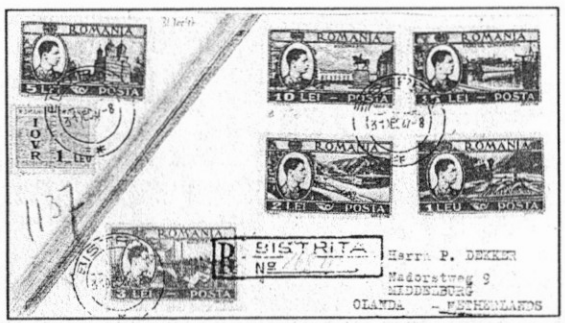

Dinu G. Matei

(Continuarea în numărul următor al revistei)

ZIUA MĂRCII POŞTALE LA SIBIU
75 DE ANI

La Congresul F.I.P., ţinut la Luxemburg în data de 29 august 1936, s-a luat hotărârea de a se interveni la Uniunea Poştală Universală, pentru iniţierea organizării unei Zile a Mărcii Poştale. În acest scop, Congresul U.P.U. din 1937 de la Paris, a recomandat Administraţiilor Poştale să treacă la sărbătorirea Zilei Mărcii Poştale, cu scopul unei propagande intense a acesteia, dar şi a filateliei. Propunerea, la F.I.P., a fost făcută de delegaţia germană, care a cerut ca acestă zi să fie sărbătorită în fiecare an, în prima duminică după data de 7 ianuarie, dată care reprezintă aniversarea naşterii lui Heinrich de Stephan, fondatorul Uniunii Poştale şi organizator al Poştei moderne.

Astfel a început sărbătorirea Zilei Mărcii Poştale şi a activităţii poştale precum şi a filateliei. De la început, evenimentul a fost marcat de Administraţiile Poştale prin emisiuni speciale, iar de Asociaţiile Filateliştilor, prin organizarea de expoziţii filatelice, simpozioane şi conferinţe consemnate şi ele prin plicuri, cărţi poştale, cartoane comemorative, viniete şi ştampile ocazionale sau publicitare.

În ţara noastră, începând cu anul 1959, în ziua de 15 noiembrie, sunt organizate serbări care marchează evenimentul. Prima emisiune a Poştei Române a fost pusă în circulaţie la 15 noiembrie 1959 şi reprezintă o marcă de 1,60 lei la care este ataşată o vinietă de 40 bani emisă în folosul Asociaţiei Filateliştilor. Astfel,

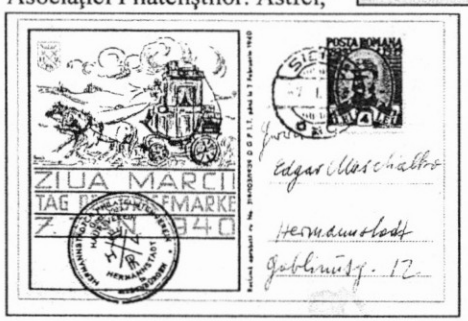

ţara noastră, se numără printre primele ţări care au trecut la aniversarea Zilei Mărcii Poştale, după Belgia 1937, Germania 1941, San Marino 1943, Franţa şi Spania 1944, Ungaria 1947, Austria 1949.

Pentru prima dată în Romînia, filateliştii sibieni, au sărbătorit Ziua Mărcii în 1939,

când, în 8 ianuarie, a fost organizată o expoziţie filatelică locală, iar la reuniunea festivă, preşedintele cercului filatelic, Norbert Schuster, a vorbit despre însemnătatea Zilei Mărcii Poştale. Această aniversare a fost marcată prin supratiparul aplicat pe cartea poştală (verde şi maro) de la expoziţia filatelică din 1938, cu inscripţia, pe două rânduri, „TAG DER BRIEFMARKE / 8 JANUAR 1939", cu tuş negru, fără a se realiza o ştampilă ocazională, corespondenţa fiind obliterată cu ştampila de zi: SIBIU I / 8.1.939 / N x N (Fig. 1).

A urmat cea din 7 ianuarie 1940, despre care ştim că, prin adresa nr. 611/1939, Societatea Filatelică Sibiu, solicită Direcţiei Generale a P.T.T. aprobarea *„editării unei cărţi poştale, fără timbru sec, reprezentând în desen un căişor poştal de altă dată"* şi emblema Asociaţiei Filateliştilor din Sibiu în colţul din stânga sus, cu inscripţie bilingvă, pe trei rânduri, "ZIUA MĂRCII / TAG DER BRIEFMARKE / 7.IAN.1940" iar pe verticală, „Reclamă aprobată cu Nr. 319/103/1939 D.G.P.T.T. / pînă la 7 Februarie 1940. Taxa de 500 lei s-a încasat la of. Bucureşti 1 cu recipisa Nr. 3413 din 21.12.1939. Cărţile poştale au fost tipărite în două culori, verde şi portocaliu. Nu a fost făcută ştampilă ocazională, corespondenţa fiind obliterată cu ştampilă de zi manuală SIBIU I / 7.I.940 (Fig. 2) sau mecanică SIBIU I / 7 IAN 40 cu diametrul exterior 24 mm. iar cel interior de 14 mm. (Fig. 3).

Pentru organizarea Zilei Mărcii Poştale din 12 ianuarie 1941 s-a înaintat la D.G.P.T.T. un memoriu din care citäm: „ *Federaţia Societăţii Filatelice Germane din Berlin, cu 60.000 membrii, dintre care 12.000 colecţionează mărci poştale româneşti, Federaţie cu care avem cordiale legături filatelice, ne-a inspirat să apelăm la toţi filateliştii camarazi români ca să sărbătorim această zi a mărcii împreună cu ei şi să ne rugăm D-voatră să ne daţi concursul oficial al Direcţiunei Generale a Poştelor Române. Această zi a mărcii ar fi şi ea un simbol al camaraderiei ce o dorim să fie realizată între colecţionarii filateliştilor români de sânge şi noi din grupul etnic german din România. Ziua Mărcii 1941 este fixată pe ziua de 12 Ianuarie 1941 şi Societatea noastră o va sărbători ca şi în anii trecuţi. Pentru a da acestei zi un caracter oficial şi cât mai festiv Vă rugăm respectuos să binevoiţi a aproba următoarele:*

1. Să fie dat un ordin circular tuturor oficiilor poştale din ţară ca în

ziua de duminică, 12 Ianuarie 1941, să fie puse în serviciu ştampilele poştale de zi, în stare absolut curăţată, ca filateliştii care solicită o ştampilare clară şi cetibilă să nu obţină ştampilări murdare, uleioase şi chiar necitibile, aşa cum s-a petrecut în nenumărate cazuri în anii trecuţi.

2. În ştampilele poştale ale maşinilor de ştampilare, la locul rezervat pentru reclame, să fie înşirate pentru ştampilările în ziua de 12 ianuarie 1941, cuvintele" ZIUA MĂRCII 1941". Cheltuielile acestei reclame să fie suportate de Direcţiunea Poştelor Române.

3. Să fie aprobată imprimarea unei cărţi poştale, fără timbru sec, aşa ca şi în anii trecuţi, să fim însă – în vederea scopului general - scutiţi de taxe de reclamă. Schiţa acestei cărţi poştale cu caracter privat o anexăm.

4. Să fie pus în serviciu, aşa cum a fost cazul la Expoziţiile Filatelice din Sibiu şi Mediaş, o ştampilă de zi comemorativă conf. schiţei anexată. Această ştampilă poştală să fie pusă în serviciu numai la Sibiu în sala recepţiei unde va fi sărbătorită Ziua Mărcii 1941, de către un funcţionar de la Oficiul Poştal Sibiu, căruia îi punem la dispoziţie tot utilajul necesar. Costul ştampilei va fi suportat de societatea noastră şi va fi predată prin Oficiul Poştal Sibiu, Muzeului Poştei Române.

5. Propunem în sfârşit emiterea unei mărci poştale comemorative, valoarea nominală de Lei 4.- prevăzută cu un surplus de Lei 6.(.....). Această marcă să fie pusă în vânzare în dimineaţa zilei de 12.I.1941 la toate oficiile poştale din ţară şi să aibe inscripţia „Ziua Mărcii 1941". Motivul desenului mărcii vă rugăm a-l alege din domeniul poştei, ca căişor, trâmbiţa de poştă etc. Dacă doriţi a alege o modalitate mai simplă, vă propunem a schimba o valoare din mărcile prezente cu efigia M.S. Regelui Mihai, prevăzînd-o cu altă culoare, valoare de francare şi cu inscripţia citată mai sus."

Cu scrisoarea nr. 123 din 12 decembrie 1940 s-a intervenit numai pentru aprobarea cărţii poştale, ca reclamă, ea reprezentând un factor poştal în uniformă, cu tolba pe umăr, cu un plic în mână şi cu inscripţia pe 3 rânduri: „ZIUA MĂRCII / Tag der Briefmarke / 12.JAN.1941". Cu scrisoarea nr. 3100/587/2 Ianuarie 1941 s-a primit răspunsul la prima scrisoare din care citez: *„întrucât propunerile făcute de Dvs. ar angaja cheltuieli suplimentare pentru Administraţia noastră, Direcţia Generală a P.T.T. cu părere de rău, se vede pusă în situaţia de a nu vă putea*

satisface dezideratele exprimate, date fiind împrejurările actuale cari nu mai permit cheltuieli suplimentare". S-au folosit cărţi poştale tipărite în două culori: albastru şi maro iar pentru obliterare s-a folosit o ştamplă ocazională „ZIUA MĂRCII / 12 IAN 941 / SIBIU, cu diametrul exterior 24 mm. iar cel interior 14 mm. S-a folosit tuş negru şi auriu (Fig.4).

Ziua Mărcii din 1942 a fost marcată tot prin tipărirea unei cărţi poştale în două culori: verde şi maro, în care ilustraţia, în prim plan, prezintă un poştaş în uniformă, cu tolba în spate, călare, suflând din goarnă, iar în planul îndepărtat silueta cetăţii din Biertan jud. Sibiu. În partea de jos, inscripţia: „TAG DER BRIEFMARKE / 11.JAN.1942" şi emblema Hermannstäter Philatelisten-verein (Asociaţia Filateliştilor din Sibiu). Ştampila ocazională „ZIUA MĂRCII / 11IAN942 / SIBIU are diametrul exterior 24 mm. iar cel interior 14 mm. În cercul interior, deasupra datei, este goarna poştală iar dedesubt, un plic. (Fig. 5). Aceeaşi imagine şi text, dar de o culoare albastră, a fost şi pe cartonul filatelic emis în 1942. Sub imagine, cu litere aurii, este scris textul „Fur Erinnerung an den Kameradschaftsabend" (În amintirea serii colegiale) - Fig. 6.

În anul 1943 s-a realizat ultima carte poştală cu ocazia zilei mărcii şi avea, ca imagine, un poştaş în mers, cu o geantă pe umăr, din care cădeau plicuri şi în mâna dreaptă cu o goarnă poştală. Această ilustraţie este încadrată de înscripţiile: „TAG DER BRIEFMARKE" în partea de sus şi „10. JANUAR 1943" în partea de jos, fără emblema Asociaţiei Filateliştilor din Sibiu, în schimb, deasupra ilustraţiei apare textul: „Deutsche Sammlergemeinschaft in Rumänien (Comunitatea colecţionarilor germani din România). Ştampila ocazională are diametrul exterior de 24 mm şi cel interior de 14 mm. Deasupra datei este goarna poştală între 12 linii drepte

verticale iar sub dată, un plic între 12 linii drepte verticale. (Fig. 7). A fost tipărit şi un carton filatelic, de culoare carmin, având aceeaşi imagine şi acelaşi text ca şi cărţile poştale, în plus, în partea inferioară este inscripţionat, pe mtrei rânduri, următorul text: „Fur Erinnerung an den Kameradschaftsabend" (În amintirea serii colegiale). Cartonul are următoarele dimensiuni: 14,9 x 20,9 cm. (Fig. 8)

Ilustraţiile din anii 1941, 1942 şi 1943, sunt de forma unei mărci poştale dreptunghiulare cu chenar dantelat. În anul 1942 s-a realizat şi un carton filatelic (Fig. 9) iar în anul 1943 s-au mai realizat: o vinietă cu ilustraţia de pe cartea poştală şi un carton comemorativ.

Fur
Erinnerung an den
Kameradschaftsabend

În anii 1941, 1942 şi 1943, pe scrisorile recomandate, s-a aplicat ştampila „R. ZIUA MĂRCII / Nr....."

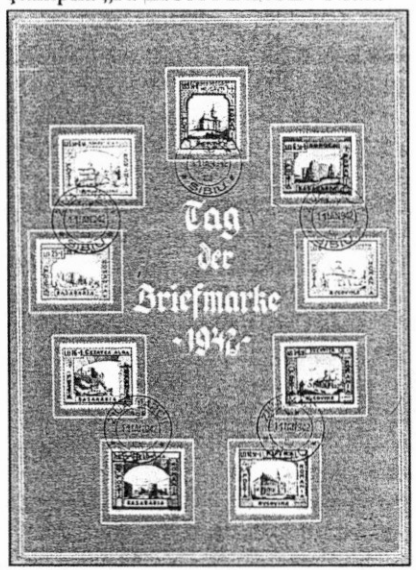

Aceste manifestări nu s-au putut desfăşura fără aprobarea poliţiei. Astfel, Chestura Poliţiei Municipiului Sibiu a eliberat autorizaţia cu nr. 165/5.1.1939 pentru ţinerea unui banchet festiv în ziua de 8 ianuarie 1939 între orele 20,30 şi 2,00, în sala restaurantului Împăratul Romanilor. În 7 ianuarie 1040 s-a aprobat banchetul festiv în restaurantul Unicum din str. Regina

Maria (actuala str. Nicolae Bălcescu) de la ora 20,00 la ora 2,00. În cererile adresate Poliţiei, se preciza că aceste banchete se organizau *„în onoarea Mărcii Poştale"* şi nu aveau caracter politic.

Din anul 1943 şi până în 1962 nu am găsit nici un act care să dovedească că au fost manifestări legate de Ziua Mărcii. Am găsit un document care arată că la 15 noiembrie 1962, filateliştii Cercului Filatelic Sibiu împreună cu salariaţii Poştei au sărbătorit Ziua Mărcii la sediul Poştei din Str. 1 Mai nr. 14 (actuala str. Mitropoliei).

Cercul filatelic Sibiu şi apoi Asociaţia Filateliştilor Filiala Sibiu, a sărbătorit marca poştală românească prin conferinţe, simpozioane, plicuri şi ştampile speciale şi expoziţii filatelice organizate în fiecare an. În anul 1983, manifestarea a fost dedicată aniversării a 125 de ani de la apariţia mărcii poştale româneşti când s-a emis un plic ocazional şi o ştampilă specială.

În 15 noiembrie 1974, de Ziua Mărcii Poştale Româneşti Poşta Română a emis o marcă poştală cu valoarea de 2,10 lei + 1,90 Lei care reproduce, după o stampă veche, imaginea cu Piaţa Mare, din centrul Sibiului (Fig. 10).

Ing. Ioan Dejugan

Cotele emisiunilor România după
suplimentele Michel Rundschau nr. 2 si 3
februarie şi martie 2014

Nr. 6761– România – Intelligence strategic – Cota: neştampilat şi ştampilat = 5,70 Euro; F.D.C. = 13 Euro; minicoala de 6 timbre + 3 viniete = 35 Euro;

Nr. 6762 - 6765 – Trandafiri în pictură – Cota: neştampilat şi ştampilat = 16 Euro; F.D.C. = 35 Euro; minicoli de 6 timbre = 100 Euro.

Bloc 574 – Trandafiri în pictură – Bloc-coliţă (în album filatelic) – Cota: neştampilat şi ştampilat = 140 Euro.

Nr. 6766 - 6769 – Tradiţii – Ceramică de Corund, judeţul Harghita – Cota: neştampilat şi ştampilat = 14 Euro; F.D.C. = 33 Euro; minicoala de 6 timbre = 85 Euro.

Nr. 6770 – 6771 - Emisiune comună România – Ucraina – Patrimoniul UNESCO – Biserica Mănăstirii Sucevita şi Biserica Mântuitorului din Berestovo – Cota: neştampilat şi ştampilat = 7 Euro; F.D.C. = 17 Euro; minicoli de 8 timbre + 1 vinietă = 56 Euro.

Bloc 575 – Emisiune comună România – Ucraina – Patrimoniul UNESCO – Biserica Mănăstirii Sucevita şi Biserica Mântuitorului din Berestovo – Bloc de 2 timbre (în album filatelic) - Cota: neştampilat şi ştampilat = 100 Euro;

Nr. 6772 – 15 ianuarie – Ziua Culturii Naţionale – Mihai Eminescu – „Luceafărul poeziei româneşti"– Cota: neştampilat şi ştampilat = 7 Euro; F.D.C. = 18 Euro; minicoala I - minicoală de 6 timbre + 3 viniete = 42 Euro şi minicoala II – Bloc de 2 timbre şi 4 viniete (în album filatelic) = 150 Euro;

Bloc 576 – 15 ianuarie – Ziua Culturii Naţionale – Mihai Eminescu – „Luceafărul poeziei româneşti"– coliţă dantelată - Cota: neştampilat şi ştampilat = 7 Euro

deutsche Treu!" (Trăieşte conform datinilor germane, în spiritul fidelităţii germane!). Aceste texte au avut drept scop promovarea stimulării germanităţii. Din punct de vedere practic, vignetele au fost emise pentru a fi utilizate la confirmarea contribuţiei financiare destinată susţinerii instituţiilor naţionale ale germanilor din teritoriile negermane. Se cunosc emisiuni similare, dar cu alte imagini, realizate de acelaşi editor şi pentru alte localităţi precum Braşov şi Cernăuţi [2].

Având în vedere că tânărul Roth a urmat primele cursuri universitare în Germania, doresc să menţionez şi marca poştală (Michel nr. 946) pusă în circulaţie de poşta germană în anul 1977 când s-au comemorat 500 de ani de existenţă a Universităţii din Tubingen.

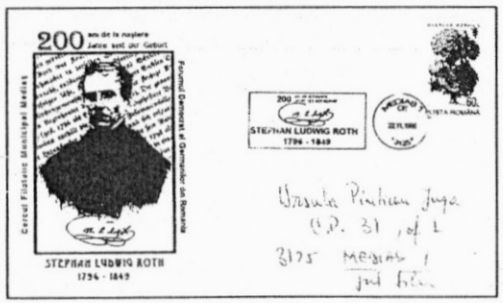

În anul 1996 s-a sărbătorit bicentenarul naşterii lui Şt. L. Roth, prilej cu care Cercul filatelic municipal din Mediaş a realizat un plic comemorativ obliterat cu o stampilă având ca imagine semnatură ologrfă a ilustrului cărturar medieşan (fig.12).

Cercul din Mediaş a mai iniţiat în anul 1981, la împlinirea a 185 de ani de la naştere, realizarea a două plicuri comemorative, obliterate pe lângă ştampila de zi a poştei şi cu o ştampilă complementară. Din păcate, piesele respective nu au fost aprobate de către organele politice din acea perioadă [3].

Îmi exprim speranţa că şi în acest an la 11 mai, continuându-se tradiţia, Mediaşul va comemora cu cinste, poate chiar şi filatelic, împlinirea a 165 de ani de la tragica moarte a celui care a fost **Ştephan Ludwig Roth**.

În încheiere, doresc să le mulţumesc domnilor *dr. Hansotto Drotloff* şi *prof. Helmuth Knall*, pentru sprijinul competent pe care cu multă amabilitate mi l-au acordat la realizarea acestui material.

Ing. Liviu Pintican Juga

Bibliografie:

[1] Helmuth Julis Knall – "*Stephan Ludwig Roth (1796-1849)-150 ani de la Moartea sa*", Mediaş, 1999.

[2] ing. Mihai Cojocar – "*Catalogul timbrelor fiscale şi a vignetelor Româneşti*", Bucureşti, 2006.

[3] ing. Stoia Romeo Lucian – "*Aspecte din viata filatelică medieşană*", Mediaş, 2009.

[4] ing. Liviu Pintican Juga – Colecţie personală.

GARA NICOLAE TITULESCU - HALMEU

La începutul lunii decembrie 2013 dl. Ion Angelescu din Roma mi-a trimis ilustraţia unei perechi de două mărci poştale cehoslovace cu valoare nominală de 1 koroană cehoslovacă (Michel nr. 350) obliterate cu un fragment de ştampilă „...OLAE TITULESCU – KRALOV... / 26.I.36" (Fig.1). Exprimându-şi părerea că această ştampilă a aparţinut unei curse poştale feroviare, domnul Angelescu îşi punea întrebarea despre ce localitate „Nicolae Titulescu" ar putea fi vorba.

După mai multe căutări pe internet s-a putut găsi într-un articol de Miroslav Bachratý[1)], existenţa unei curse poştale ambulante feroviare cehoslovace internaţionale, care a circulat în ambele sensuri pe ruta: "192 KRALOVO NAD TISOU – NICOLAE TITULESCU"

În articolul respectiv se făcea precizarea că a funcţionat între anii 1937-1938 (perioadă cunoscută la data articolului).

Localitatea KRALOVO NAD TISOU (azi Korolevo-Ucraina) se află în regiunea denumită de unii Ucraina Subcarpatică, aflată în acei ani în componenţa Republicii Cehoslovacia, cu care România avea graniţă comună. După cel de-al doilea război mondial regiunea respectivă a fost trecută în componenţa URSS, iar după anul 1990 în componenţa Ucrainei.

Existenţa unei localităţi cu denumirea "NICOLAE TITULESCU" nu era semnalată în România pentru acei ani, comuna în care a copilărit Nicolae Titulescu – comuna Tituleşti – din Judeţul Olt a primit abia după anul 1965 denumirea de "NICOLAE TITULESCU".

Constatându-se că era o ştampilă feroviară s-a căutat o gară din România, care putea să fie "punctul terminus" al ambulanţei feroviare cehoslovace în care s-a aplicat. Marile biblioteci bucureştene nu cuprind în inventarul lor "Mersul trenurilor C.F.R." pentru perioada 1936-1939, care ar fi putut elucida imediat această problemă. Totuşi o lucrare pe temă feroviar-poştală a unui funcţionar poştal din Cernăuţi, V. Moroianu menţionează o asemenea gară[2)]. La pagina 26 a acestei lucrări se menţionează gara "N. Titulescu" din Judeţul Satu Mare, aflată pe calea ferată Satu Mare - Sighetul Marmaţiei, fiind deservită de birourile poştale ambulante române 203 şi 204.

Continuând cercetările s-a putut găsi în Buletinul (PTT) din anul 1937 schimbarea denumirii unor gări şi halte româneşti, printre care şi a gării Nicolae Titulescu[3)]. Astfel la data de 6 august 1937 s-a produs

schimbarea denumirii GĂRII NICOLAE TITULESCU în GARA HALMEU. De fapt era vorba de revenirea la vechile denumiri ale unor gări, printre care şi a Gării Halmeu, care în perioada 1934/1935 fusese redenumită Gara Nicolae Titulescu. La data de 6 octombrie 1937 s-a revenit şi la denumirea Vămii HALMEI de la Vama Nicolae Titulescu[4)]. Nu s-a putut stabili până la această dată dacă şi localitatea / oficiul poştal HALMEU / HALMEI a fost redenumită în timp şi "NICOLAE TITULESCU".

Nicolae Titulescu (1882-1941) a fost unul dintre cei mai importanţi miniştri de externe ai României, care a militat pentru încheierea de alianţe şi pacte defensive, care să păstreze prevederile Tratatelor de pace de la Paris 1919-1920, pe baza cărora au apărut noile state naţionale din central şi estul Europei. În acest sens a luptat pentru un sistem colectiv de apărare compus din ţările mici (Cehoslovacia, Iugoslavia, România), formând Mica Înţelegere în anul 1933. A fost preşedinte al Ligii Naţiunilor în anii 1930 şi 1931. În anul 1936, pe 29 august regele Carol al II-lea l-a îndepărtat din toate funcţiile şi l-a obligat să părăsească ţara. Nicolae Titulescu a fost reabilitat după anul 1964, recunoscându-i-se meritele pentru activitatea depusă în slujba ţării.

Preţuirea de care s-a bucurat chiar în timpul vieţii se poate deduce şi din evenimentul, probabil unic în istoria României, de onorare a sa prin denumirea unei gări / vămi / ... cu numele său (numai membrii familiei regale mai aveau această onoare în timpul vieţii).

Pe baza ştampilei semnalată de domnul Angelescu se poate completa perioada de funcţionare a cursei poştale ambulante cehoslovace 192: "1936-1938" şi se deschid noi orizonturi de cercetare istorico-poştale a denumirii unor gări şi localităţi.

Bibliografie

- Miroslav Bachratý, Additional Information on the "Neresnice-Teresva" Postmark, The Sub-Carpathian Messenger, nr. 23/noiembrie 2012, pag.24
- V. Moroianu, Nomenclatura gărilor cu indicarea birourilor ambulante, Cernăuţi, 1937
- Buletin (P.T.T.), nr.20/1937, pag.1394
- Buletin (P.T.T.), nr.19/1937, pag.1273

Ing. Călin Marinescu

"Curierul Filatelic"

O publicaţie de informare pentru toţi filateliştii din ţară !

MONEDELE DE AUR BĂTUTE DE IULIU POPPER ÎMPLINESC 125 DE ANI

"Şi va veni o zi când voi pleca de-aici
Birjarul va-njura şi va plezni din bici"
Iuliu Popper

Şi a plecat, ajungând regele celor mai sudice ţinuturi ale lumii. Se zice că aceste versuri au fost descoperite de Emil Racoviţă la Punta Arenas într-un carnet aparţinând lui Iuliu Popper. Nimeni nu ştie cât e adevăr şi cât e legendă. Cum probabil să fie legendă scena în care iubita lui Popper s-ar fi repezit la Racoviţă convinsă că acesta este Popper care s-a întors.

Am considerat întotdeauna că Iuliu Popper a fost cel mai mare explorator român (scriitorul I. M. Ştefan îl aşează între marii exploratori ai lumii şi poate că nu e departe de adevăr), din păcate foarte puţin cunoscut în Romania. Aş putea spune chiar aproape deloc. Don Julio a fost: *"Românul capabil să creeze la capătul lumii un stat într-un stat şi să-l folosească după placul inimii, să scoată propria sa monedă şi să organizeze propriul său serviciu poştal"* cum a afirmat Santiago Reyes, directorul Muzeului Fin del Mundo (Sfârşitul Lumii) din Ushuaia. Doar filateliştii ce s-au mai agitat cu ocazia unor aniversari sau comemorări scoţând plicuri sau întreguri poştale avându-l ca subiect pe Popper, la diverse simpozioane sau expozitii filatelice. În rest, doar o carte intitulată "Regele Ţării de Foc" de I. M. Ştefan, şi una recentă (2013) intitulată "Ţara de Foc" (autor Iuliu Popper, o culegere de articole şi conferinţe, într-o ediţie îngrijită de către Părintele Petru Moga din Câmpina), o broşură xerografiată de 35 pagini scrisă de Ricco Arendt şi Robert Weinhara şi câteva articole apărute în diverse publicaţii cu diverse ocazii. În străinătate, în schimb, s-au scris o mulţime de cărţi pro si contra despre acest mare explorator român, primul alb care a străbătut în 1886 ţinuturile necunoscute până la acea data, dintre Strâmtoarea Magellan şi Oceanul Atlantic, a cărui moarte suspectă la numai 36 de ani, l-a impiedicat, poate, să devină descoperitorul celui de-al şaselea continent: Antarctica (vezi articolul meu acuzator din Curierul filatelic nr. 168 din ianuarie - martie 2013, pe care l-am inmânat personal ataşatului cultural al Ambasadei Argentinei din Bucureşti). Faptul ca nu a acceptat "protecţia" unei puteri străine, obişnuind să afirme "M-am născut român, sunt român şi o să mor român" nu era pe placul multora şi probabil să-i fi fost fatal.

Ing. Dan Dimitrescu

(continuarea în numărul următor al revistei)

valoarea de 960 lei (Michel 5125) din seria „Monumente din România incluse în patrimoniul arhitectural mondial" – 1995 (fig. 11).

Capitala îi mai datorează domnitorului şi o altă podoabă arhitecturală, Biserica Sfântul Gheorghe Nou, ridicată pe locul unui alt locaş de cult mai vechi, care se regăseşte alături de portretul domnitorului pe marca poştală cu valoarea de 14,50 lei (fig. 12), reprodusă după o litografie din sec. al XIX-lea.

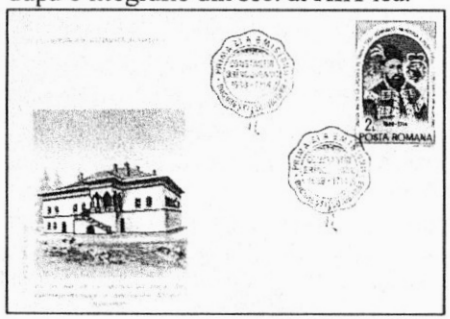

La Potlogi (Dâmboviţa), voievodul ridică un palat pentru fiul său mai mare Constantin (1698). Palatul se regăseşte în imaginea plicului prima zi a emisiunii dedicată aniversării a 300 de ani a urcării pe tron a lui Constantin Brâncoveanu (fig. 13).

Tot Brâncoveanu s-a preocupat şi de refacerea vechilor Curţi Domneşti de la Bucureşti şi Târgovişte. La Curtea Domnească din Târgovişte ridică din nou zidurile dărâmate de turci în 1659, reparând mai târziu şi Turnul Chindiei (1698) precum şi Biserica Domnească (1712), ambele putându-se vedea pe marca poştală cu valoarea de 1,20 lei (Michel 2717) din seria „Monumente istorice" – 1968 (fig. 14).

La comemorarea a 300 de ani de la moartea lui Brâncoveanu, demersul meu de a prezenta câteva detalii din viaţa, domnia şi sfârşitul voievodului, punând cap la cap câteva piese filatelice, constituie un omagiu adus celui care a fost capabil să se sacrifice pentru credinţă şi ţară. Probabil că alte materiale vor mai fi realizate şi anul acesta.

Bibliografie:

Historia specială, Anul III, Nr. 7, iunie, 2004.

Dan Cernovodeanu, *Ştiinţa şi arta heraldică în România*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1977.

Gheorghe Tudor, *Mărcile poştale româneşti 1858-2009*, Bucureşti, 2009.

Catalogul Expoziţiei filatelice „Ziua mărcii poştale româneşti", Bucureşti, 1987.

MICHEL, Europa - Katalog – Osteuropa, Band 4 – 2008-2009.

Stoia Romeo Lucian

Emisiunea Mihai I Vederi uzuale 1947 fără şi cu supratipar – francaturi şi circulaţii deosebite

(Continuare din Nr. 172/ ianuarie-martie 2014)

26. Francatură „grea" formată din 8 mărci de 10 lei şi 7 mărci de

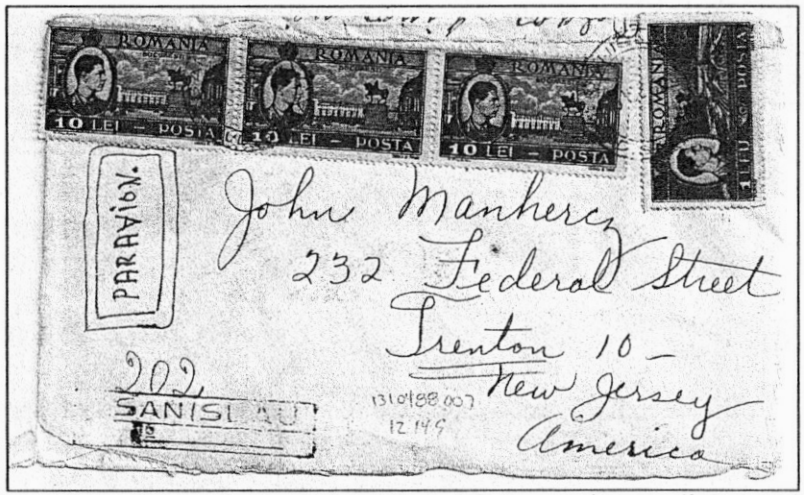

1 leu din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar totalizând 87 lei, tarif poştal corect pentru o scrisoare recomandată expediată în Statele Unite.

27. Francatură „grea" formată din 9 mărci diferite din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar pe trimitere poştală expediată recomandat, par avion, în Argentina la 30 noiembrie 1947.

28. Francatură tricoloră pe trimitere poştală recomandată spre Paraguay (destinaţie rară) expediată la 22 octombrie 1947.

29. Scrisoare simplă expediată la 4 aprilie 1948 în Germania francată pe faţă şi pe verso cu 9 mărci poştale de 2 lei din emisiunea *Mihai I Vederi* cu supratipar, 5 dintre mărci prezintă varietatea *pliu de hârtie*.

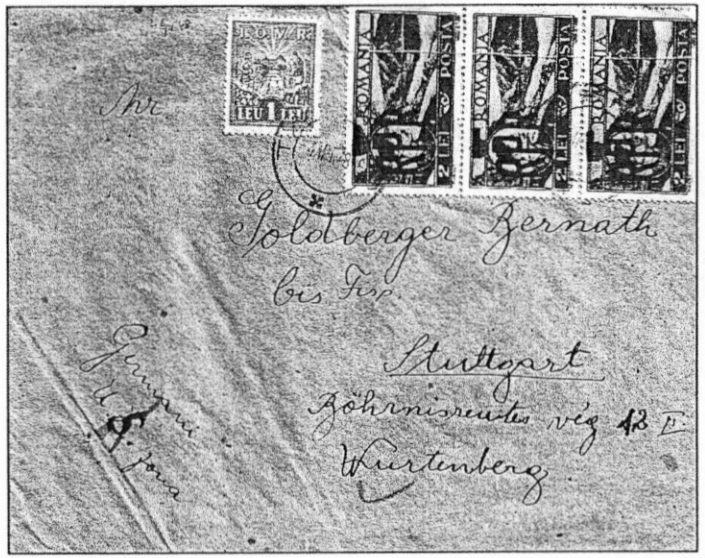

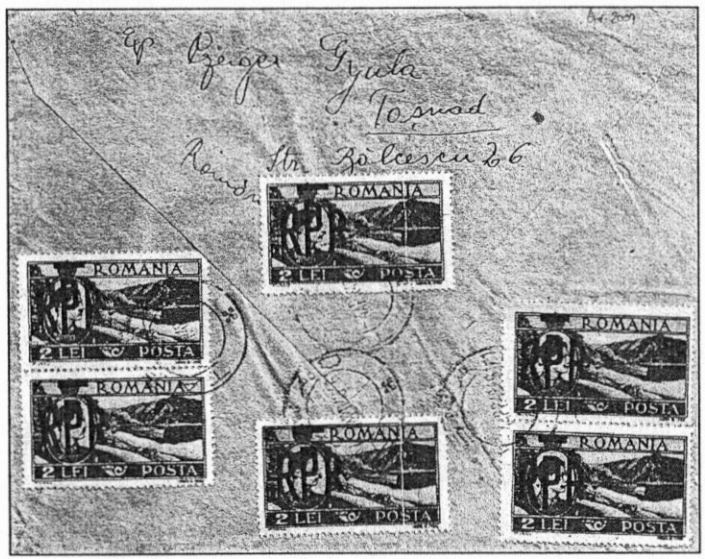

30. Scrisoare recomandată expediată la 7 aprilie 1948 în Marea Britanie adresată domnului Liviu Cristea la *Radio Londra* francatură mixtă tricoloră formată din mărcile de 15 lei şi 20 lei din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar alături de o pereche verticală cu marca de 0,50 lei din emisiunea *Mihai I vederi cu supratipar*. De notat faptul că marca *IOVR* de 2 lei este rar

întâlnită pe trimiteri poştale fiind destinată pentru servicii fiscale. Plicul a fost

desfăcut şi resigilat în Marea Britanie.

31. Francatură mixtă şi grea formată cu mărcile de 2 lei, 3 lei, 5 lei, 10 lei din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar şi mărcile de 7,50 lei +

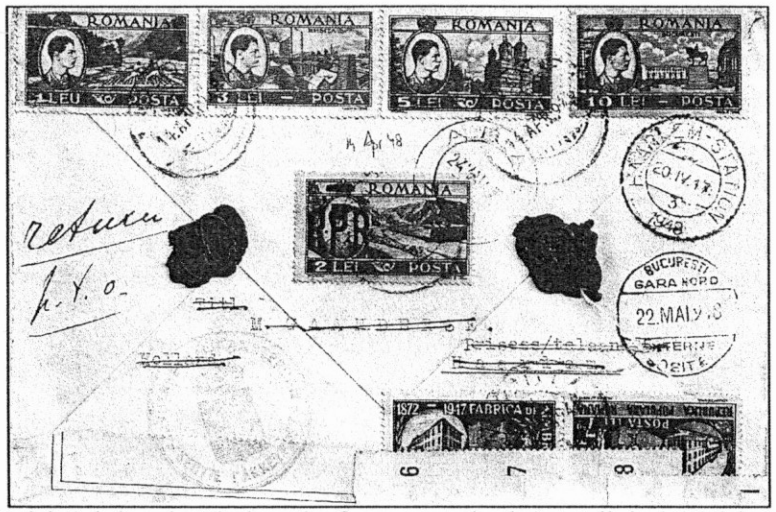

7,50 lei Fabrica de Timbre (în format tete-beche) totalizând 36 lei (tarif poştal corect pentru o scrisoare recomandată externă) pe o trimitere recomandat către Olanda. Fiindcă probabil conţinea lucruri de valoare (de exemplu mărci poştale) care necesitau aprobare pentru a fi trimise în afara ţării, conţinutul a fost verificat înainte de expediere iar plicul poartă pe spate sigiliul în ceară al *Băncii Naţionale.* Plicul a fost desfăcut în Olanda, a fost

resigilat şi returnat expeditorului.

32. Plic format mare (A 4) cu francatură mixră *Mihai I Vederi* cu

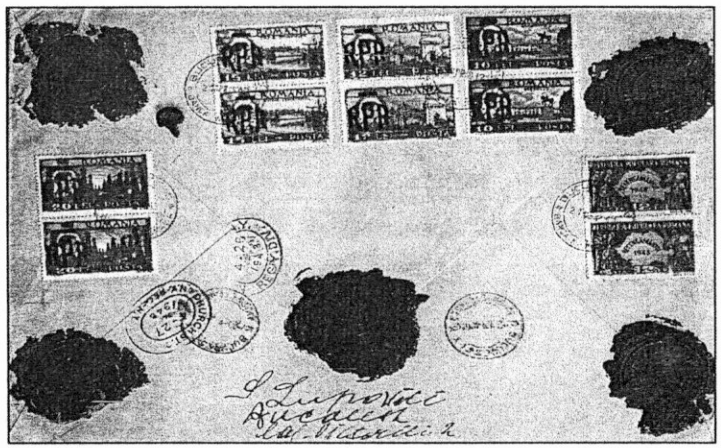

supratipar – *Recensământul* având un total de 452 lei (cea mai „grea" francatură cu aceste mărci poştale pe care am întâlnit-o până în prezent) expediat recomandat par avion la 14 aprilie 1948 în Statele Unite. Datorită conţinutului (probabil mărci poştale, având în vedere faptul că adresantul este o firmă de comerţ filatelic) trimiterea a fost verificată de către funcţionarii *Băncii Naţionale,* fapt atestat prin prezenţa sigiliului băncii aplicat pe verso şi al ştampilei lineare purtând autorizaţia de expediere aplicată pe faţa plicului.

Dinu G. Matei

(continuare în numărul următor al revistei)

O nouă ştampilă nesemnalată

Domnul Francisc Kitaly din Baia Mare ne semnalează ştampila lagărului din GIURGIU, ştampilă care nu apare în nici una din lucrările de specialitate.

Textul ştampilei este Kriegsgefangenen – Nebenlager * GIURGIU *, culoarea este gri-albăstrui iar diametrul este de 33 mm.

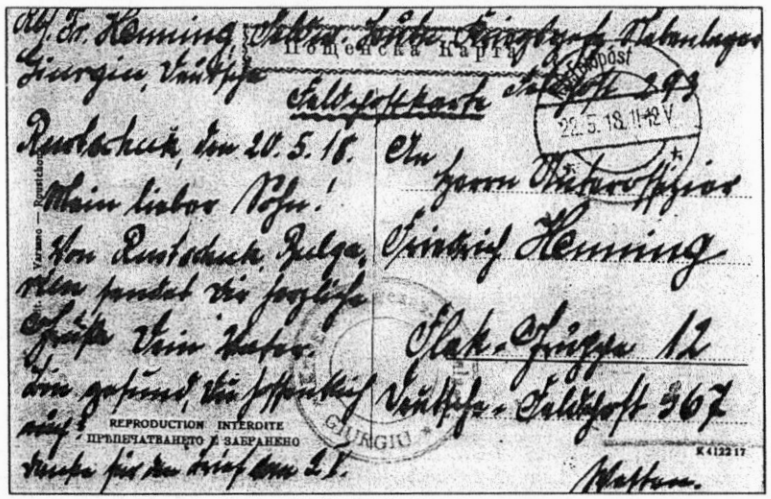

Lucrări filatelice şi cartofile

Expoziţia filatelică NATURA – LUNA PLANTĂRII ARBORILOR, a 35-a ediţie 1980-2014

Dan Ţăran

Încă de la început autorul ne spune că "Recenta lucrare se doreşte a fi o retrospectivă a celor 35 de ediţii ale expoziţiei, astfel că datele privind ediţia din acest an se află la locul lor cronologic – la sfârşitul volumului – prezentate într-o formă unitară cu restul textului".

Considerată cea mai longevivă expoziţie filatelică din ţară, a început cu NATURA 1980 cu ocazia naşterii centenarului naşterii ornitologului bănăţean Dionisie Linţia şi având ca tematică "fauna"; i s-au adăugat apoi temele floră şi protecţia mediului. Mai târziu s-au organizat şi expoziţii dedicate "Lunii Pădurii".

Cele două expoziţii Natura şi Luna Pădurii au alternat primăvara – toamna până când condiţiile economice şi nu numai, au dus la unificarea celor două, care aveau, în realitate, subiecte foarte apropiate. Astfel, din 2006, această manifestare filatelică se organizează în primăvara fiecărui an, ea reuşind să reunească de fiecare dată un număr destul de mare de colecţionari.

Lucrarea scoate în evidenţă munca fizică deosebită a filateliştilor timişoreni pentru realizarea acestor expoziţii anuale. În decursul celor 35 de ediţii s-au montat 1410 exponate cuprinzând circa 7.500 feţe de panou. Pentru toate aceste expoziţii s-au realizat diverse piese filatelice: 140 ştampile aplicate pe 44 plicuri speciale ale expoziţiilor, 75 întreguri poştale, 54 ilustrate maxime, desigur, cele mai multe dintre aceste materiale aparţinând autorului acestei lucrări.

Această nouă lucrare a domnului Dan Ţăran este o nouă contribuţie deosebită la istoria expoziţiilor filatelice organizate la Timişoara. Sincere felicitări autorului şi multă sănătate.

Scurtă istorie a Cercului Filatelic Universitatea Timişoara

Tiron Martin

Lucrarea domnului preşedinte de onoare al Asociaţiei Filatelice Timişoara, domnul Tiron Martin ne aduce la cunoştiinţă faptul că Cercul

Atelierul meu este plin de jucării, de cântece, de dulciuri de toate felurile şi îmi verific în fiecare seară lista cu copiii cuminţi pe care îi voi vizita în noaptea de Crăciun. Poţi dormi liniştit pentru că numele tău este pe lista mea şi te asigur că sunt nerăbdător să te îmbrăţişez şi să văd cât ai crescut!

Zâmbeşte şi să ai vise frumoase!" Te iubesc. Pere Noel".

Faptul că în fiecare an se trimit câteva sute de mii de asemenea răspunsuri, dovedeşte că, în Canada, sunt şi copii care mai cred în existenţa lui „Pere Noel".

În Figurile 3, 4, 5 şi 6 prezint patru francaturi mecanice folosite de Poşta canadiană cu ocazia sărbătorii de Crăciun.

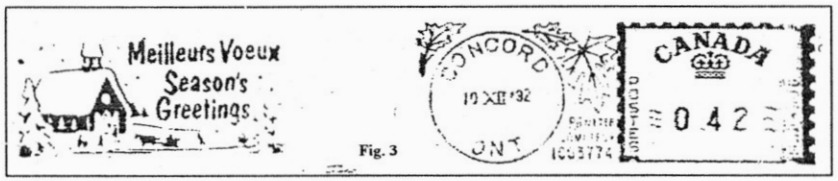

Fig. 3

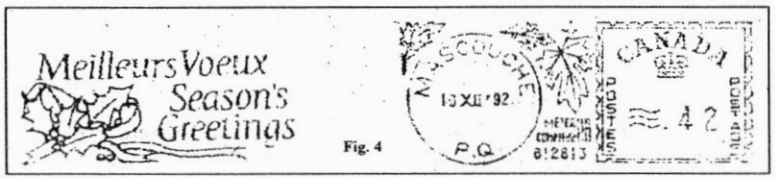

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Alexandru Munteanu

Emisiunea Mihai I Vederi uzuale 1947 fără şi cu supratipar – francaturi şi circulaţii deosebite

(Continuare din Nr. 174/ iulie-septembrie 2014)

33. Scrisoare recomandată expres, par avion, expediată la 24 aprilie 1948 în Statele Unite cu o francatură totalizând 118 lei. Mărcile poştale, inclusiv marca obligatorie *IOVR,* sunt „supratipărite" dintr-un aparent exces de zel cu litere *RPR* scrise manual cu creion chimic. Trimiterea poştală a fost recomandată cu nr. 2 (!!!) expediată de la oficiul poştal rural autorizat Garlota, aşa cum arată ştampila de recomandare. Mărcile poştale au fost obliterate (aşa cum adeseori se întâmplă la oficii poştale rurale sau mici) cu ştampilă rectangulară purtând textul "MANDATE" (destinată mandatelor poştale) şi nu cu ştampilă rotundă. În multe cazuri, astfel de oficii poştale se pare că erau dotate doar cu un singur tip de ştampilă; cea pentru mandate poştale. O piesă rarisimă după părerea mea!

Fig. 33

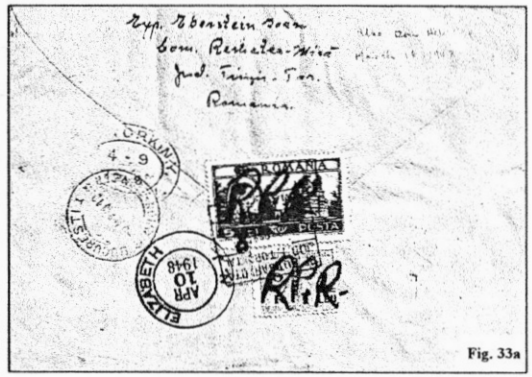

Fig. 33a

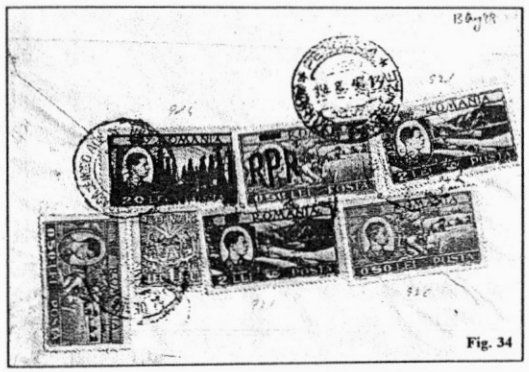

Fig. 34

34. Scrisoare simplă expediată la 13 august 1948 în Italia cu francatură mixtă totalizând cu 10,50 lei mai mult decât strictul necesar. Ceea ce face această

trimitere poştală interesantă este faptul că este francată cu două mărci de 0,50 lei din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar în combinaţie cu o marcă de 0,50 lei din emisiunea *Mihai I Vederi cu supratipar*.

35. Scrisoare recomandată expediată la 15 august 1948 în Statele Unite. Perechea verticală de 20 lei aplicată pe verso are supratiparul deplasat câţiva milimetri spre dreapta şi în jos.

Fig. 35

36. Scrisoare recomandată expediată la 9 martie 1048 în Statele Unite cu francatură multicoloră; mărcile poştale sunt obliterate cu ştampila rectangulară a unui oficiu poştal rural "CIACOVA - MANDATE".

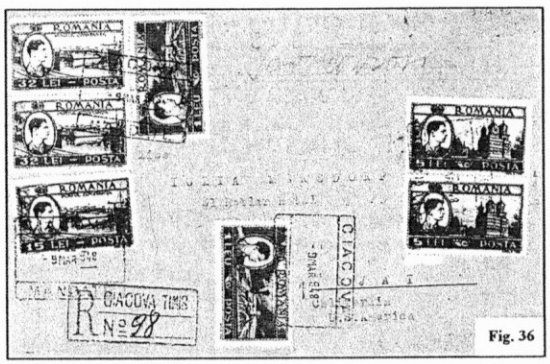

Fig. 36

37. Francatură "grea" totalizând 289 lei, pe scrisoare recomandată par avion, cu conţinutul verificat de cenzorii de la *Banca Naţională* expediată la 9 noiembrie 1948 în Uruguay (destinaţe rară).

Fig. 37

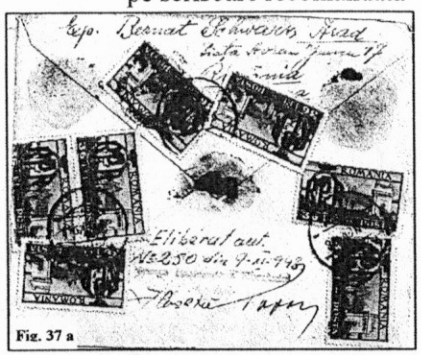
Fig. 37 a

(continuare în numărul următor al revistei)

Dinu G.Matei

Adevăruri despre cenzuri

CENZURA SERVICIILOR DE INFORMAŢII (I)

Din cele mai vechi timpuri ale marilor conflicte armate (vezi cazurile de pe la începutul secolului al XX-lea din *Războiul Burilor*, Africa) s-a simţit nevoia introducerii unei cenzuri a corespondenţei tuturor militarilor participanţi la lupte, măsură care – imediat însă – a necesitat să fie extinsă şi asupra tuturor corespondenţelor întregii populaţii care putea comunica (chiar şi fără voia expeditorilor) unele date cu un vădit iz strategic care ar fi putut permite (fie şi prin interpretare) influenţarea conflictelor militare respective. Iar o posibilitate a unor asemenea situaţii se poate urmări şi în „cea mai veche scrisoare scrisă cu caractere latine din limba română", pe care am învăţat-o la şcoală (anume corespondenţa *Boierului Neacşu* din Câmpulung către *Burgmaisterul* de la Braşov, comunicându-i acestuia unele importante date ale mişcărilor de trupe otomane făcute pe Dunăre).

Mai întâi, asemenea situaţii au fost rezolvate prin simpla prevedere tipărită *ab initio* pe imprimatele puse la dispoziţia militarilor implicaţi în conflict, prin care se interzicea acestora orice menţionare a datei, locului, precum şi asupra unităţilor implicate în lupte.

Ne aflăm într-o lungă perioadă aşa-zis naivă, căreia azi îi spunem *La Belle Epoque,* când găsim prin vechile corespondenţe trimiteri de flori sau

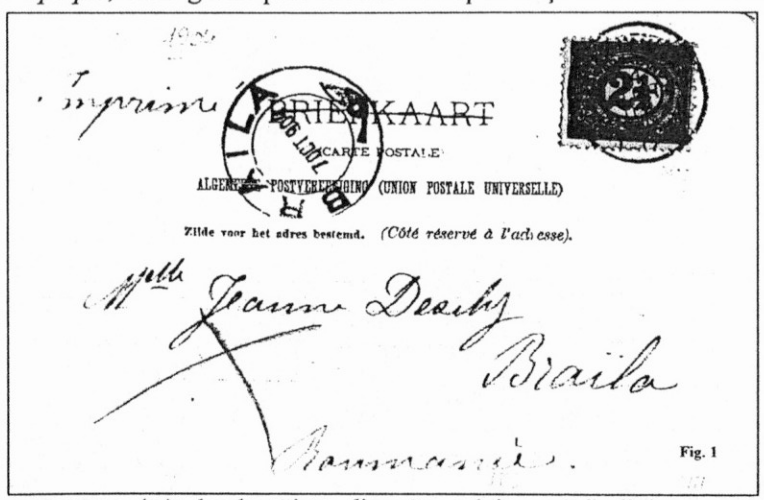

Fig. 1

frunze presate (v.), bucle tăiate din păr, mici monede lipite ş.a. (acele amintiri pe care nemţii le numesc *ehrinerung*-uri); iar la adrese găsim

menţionat doar "Domnişoarei Jeanne Deschlyu, Brăila, Roumanie" (v). Cât de drăgălaşă să fi fost acea brăileancă Jana, căreia poştaşii îi puteau carta corespondenţa fără să aibă trecută strada şi numărul casei respective? *Istoria Cartofiliei Româneşti* ne consemnează asemenea situaţii pe care azi le considerăm pur şi simplu uluitoare ...

Dar, *La Belle Epoque* a trecut şi corespondenţii simţeau nevoia unor comunicări pe care o eventuală cenzură nu le-ar mai fi tolerat, astfel încât au început să noteze mesaje pe care le acopereau lipind deasupra mărcile poştale. Astfel de practici au fost analizate şi în cele 350 de rubrici intitulate *Filatelia pentru tineret, dar nu numai,* din ziarul "Cotidianul". Alteori se uza şi de fraze niţel meşteşugite (dar descifrabile prin înţelesuri anterior convenite). Am practicat, personal, acest sistem de corespondenţă cu marele filatelist Liviu N. Cristea, ce susţinea o rubrică filatelică la *Europa Liberă* din München. Deci, la situaţiile noi se simţea nevoia unor noi contracarări.

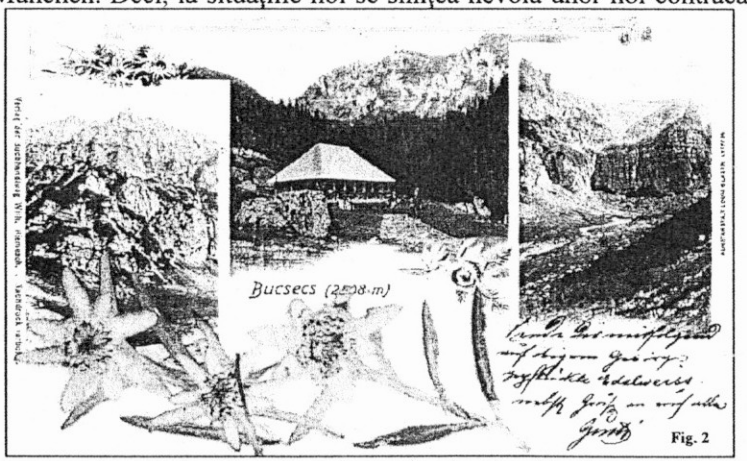

Fig. 2

Ca urmare, începând chiar de prin perioada *Conflictelor Balcanice,* s-a simţit nevoia introducerii cenzurii întregii corespondenţe din zonele de conflict, organizată de serviciile de informaţii ale armatei, căreia astăzi îi zicem (niţel cam peiorativ): „Doi şi un sfert", de la U.M. - 215.

Foarte corect şi minuţios organizată (iniţial după *Biroul 2* de informaţii, inspirată şi după francezi), acţiunea Cenzura Militară a constituit o mult îndrăgită temă a filateliştilor tematicieni. Din păcate, amprentele aplicate pe întreaga corespondenţă purtată în perioada conflictelor armate au condus doar la urmărirea, cu mare acribie filatelică, fie a evoluţiei cenzurii de timp (Silviu N. Dragomir), fie a unor situaţii topografice (Călin Marinescu), fie chiar a parcursurilor în luptele purtate de unele mari unităţi militare (Dan Grecu).

Silviu N. Dragomir

600 de ani de la prima atestare documentară A Bisericii Evanghelice "Sf. Margareta" din Mediaş

Anul acesta s-au împlinit 600 de ani de la prima atestare documentară a Bisericii Evanghelice "Sf. Margareta" din Mediaş, lăcaşul fiind menţionat într-un document papal care poartă data de 30 iunie 1414.

Biserica Evanghelică din Mediaş este construită în stil gotic târziu, cu elemente de baroc, fiind considerată una din cele mai importante biserici din Transilvania. În anul 1545 ea a fost trecută în proprietatea comunităţii evanghelice luterane, devenind timp de peste cinci secole, centrul vieţii spirituale a comunităţii săseşti. În luna decembrie a acestui an, aici are loc a XV-a ediţie a concertului tradiţional de Crăciun, la care - în cel mai sincer spirit ecumenic - participă reprezentanţi de la toate bisericile existente în Mediaş.

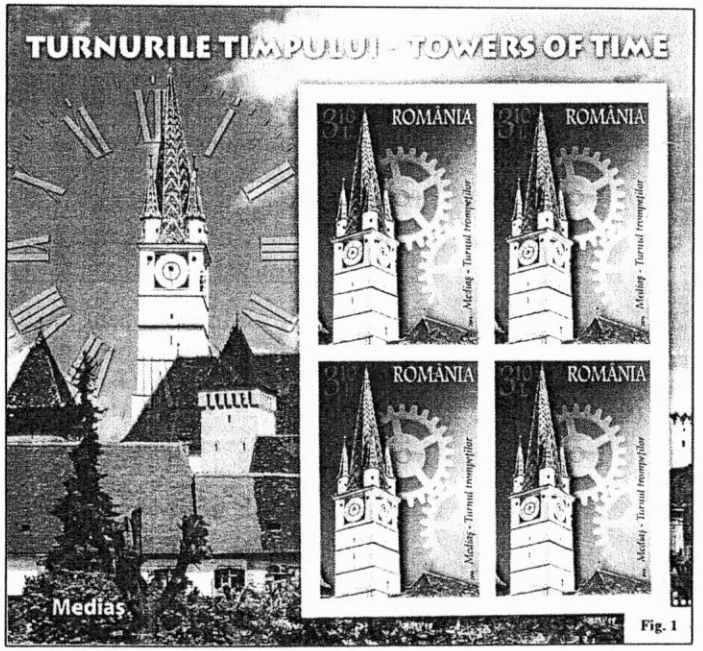

Fig. 1

În mod fericit, Romfilatelia a pus recent în circulaţie emisiunea de mărci poştale "Turnuri cu ceas" în care pe timbrul cu valoarea nominală de 3,10 lei, este ilustrat "Turnul trompeţilor", cum mai este denumit turnul

CURIERUL FILATELIC

„LE COURRIER PHILATELIQUE"
„PHILATELIC MESSENGER"
„DER BRIEFMARKEN KURIER"

FONDATOR: AUREL ANTON
DIRECTOR EDITOR: Prof. NICOLAE SALADE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
ROMÂNIA - 550370 Sibiu 7
Str. Octavian Goga Nr. 45
Telefon: 0269-244650, 0764-336313
E-mail: nicusalade@yahoo.com

Autorizaţia:
Nr. 1609 eliberată de
Primăria municipiului Sibiu
în baza Legii nr. 507/2002

PRIMII COLABORATORI
Ing. Kiriac Dragomir
Dr. Liviu N. Cristea
Ing. Silviu N. Dragomir

COD FISCAL: 9572529 • CONT B.C.R. SIBIU nr. 45903155150l

REPREZENTANŢII NOŞTRI ÎN ŢARĂ

ALBA IULIA: Ioan Galdea
ALEXANDRIA: Valeriu Pădureţu ARBORE: prof. Gheorghe Dolinski BACĂU: Ioan Catană
BAIA MARE: Cătălin Iţoaie
BISTRIŢA: Mircea Calu
BÂRLAD: Constantin Daniliuc
BOTOŞANI: ing. Coriolan Chiricheş
BRAŞOV: Vasile Florkiewitz
BUCUREŞTI: Manuela Vasilescu
CLUJ NAPOCA: Ovidiu Ciontea
DEVA: prof. Nicolae Ilişiu
FĂGĂRAŞ: Remus Popovici
GIURGIU: Remus Tunaru
HARJA-OITUZ: Mihai Ceucă
LUGOJ: Nicolae Costan
MEDIAŞ: Mircea Barabulă
MIERCUREA CIUC: Karoly Bencze
ORADEA: col. Ioan Păluşan
PIATRA NEAMŢ: Eduard Nicolau
PLOIEŞTI: ing. Liviu Breban
RÂMNICU VÂLCEA: Adrian Miuţu
SIGHETU MARMAŢIEI: Harald Kurt Krause
TÂRGU MUREŞ: Dan Pisau
TIMIŞOARA: Marius Muntean

„CURIERUL FILATELIC" APARE O DATĂ LA TREI LUNI.
Poate fi procurat de la reprezentanţii noştri care pot fi contactaţi în zilele de schimb filatelic de la Asociaţiile Filatelice din fiecare oraş.

Emisiunea Mihai I Vederi uzuale 1947 fără şi cu supratipar – francaturi şi circulaţii deosebite

(Continuare din Nr. 174/ iulie-septembrie 2014)

38. Francatură mixtă şi multicoloră *Mihai I Vederi* cu supratipar – *Prietenia Româno - Bulgară* cu supratipar – *Stema RPR*, tortalizând 104 lei pe trimitere recomandată par avion spre Congo Belgian (destinaţie extreme de rară!). Expeditorul este un alt mare filatelist colecţionar român din acea perioadă: Prinţul Ghica.

Fig. 38

39. Francatură deosebită compusă din mărci poştale din nu mai puţin decât 5 emisiuni poştale diferite (*Mihai I Vederi cu supratipar, Constituţia, 1 an RPR, Poşta Aeriană, Stema RPR*) totalizând 80 lei (7 lei mai puţin decât tariful corect!) expediată la 17 martie 1949 spre Statele Unite.

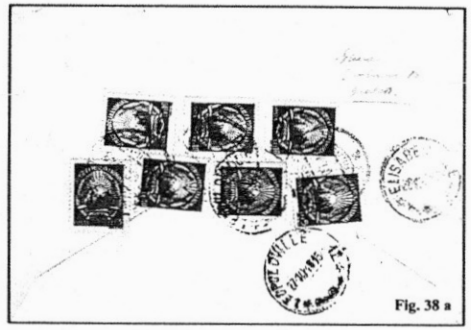
Fig. 38 a

40. Francatură mixtă tricoloră totalizând 146 lei pe scrisoare recomandată par avion expediată la 19 iulie 1950 (dată târzie pentru mărcile *Mihai I Vederi cu supratipar!)* în Australia (destinaţie rară).

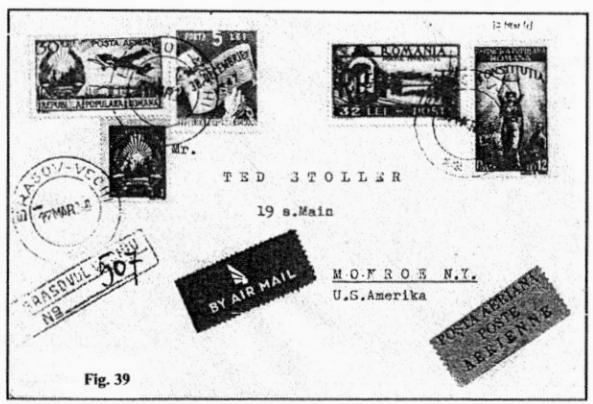

Fig. 39

41. Cea mai târzie dată de circulaţie (cunoscută de mine la ora scrierii acestui articol) pentru vreo marcă poştală din emisiunea *Mihai I cu supratipar* – august

27 1950; marca poştală de 36 lei cu supratipar RPR aplicată pe o trimitere simplă par avion în Canada.

Fig. 40

42. Aviz-confirmare pentru o trimitere poştală recomandată expediată loco la Bucureşti.

43. Plic format A4 emis de către Ministerul Justiţiei pentru expedierea actelor de citaţie expediat recomandat la 10 decembrie 1947, francat corect cu mărci poştale totalizând 32 lei (tarif pentru o scrisoare expediată recomandat intern) împreună cu *adeverinţa de predarea actelor de procedură* returnată recomandat

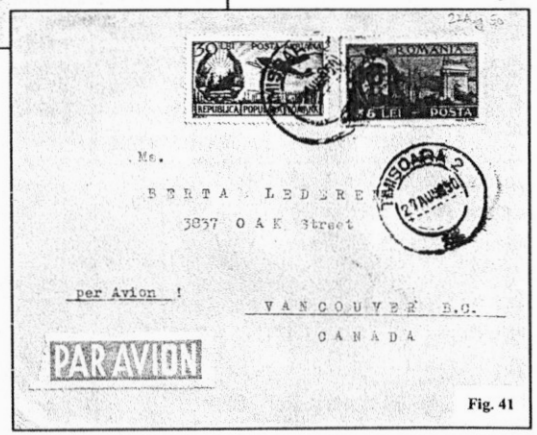

Fig. 41

Judecătoriei care a trimis actele de procedură, la data de 11 deembrie 1947. Francatura pe adeverinţă totalizează 34 lei, cu 2 lei mai mult decât necesar.

Fig. 42

44. O piesă extrem de rară; ziar expediat la 13 decembrie 1947 francat cu o pereche verticală cu marca de 0,50 lei din emisiunea *Mihai I Vederi* fără supratipar.

45. O francatură extrem de rară, pe piesă filatelică e drept, însă

efectiv circulată prin poştă; marca poştală de 5 lei din emisiunea *Mihai I Vederi* cu supratipar *ARLUS / + 5 / 1-7 XI / 1947*, alături de marca *Campionatele Balcanice de Atletism* şi *Ziua Economiei* pe scrisoare simplă expediată la 23 decembrie 1947 în Statele Unite. Datorită supratăxei mari pentru vremea respectivă, de 5 lei şi respectiv 3 lei, mărcile poştale cu supratipar menţionate anterior

Fig. 43

practic nu au fost folosite la francarea corespondenţei. Un plus de interes la această piesă deosebită îl aduce şi faptul că a fost expediată de către renumitul comerciant/colecţionar/cercetator

Fig. 43 a

clujean Laszlo Erös părintele, printre altele, al primelor FDC-uri din România şi autorul primului catalog al mărcilor poştale româneşti cu perforaţii particulare.

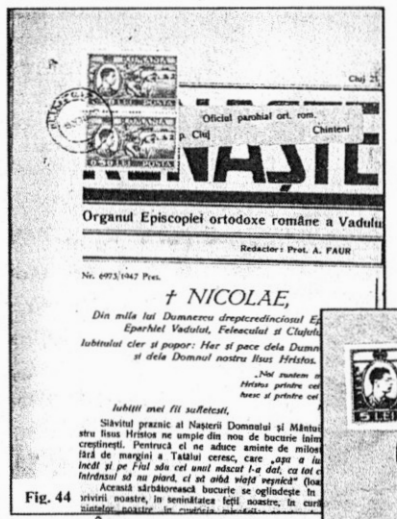

Fig. 44

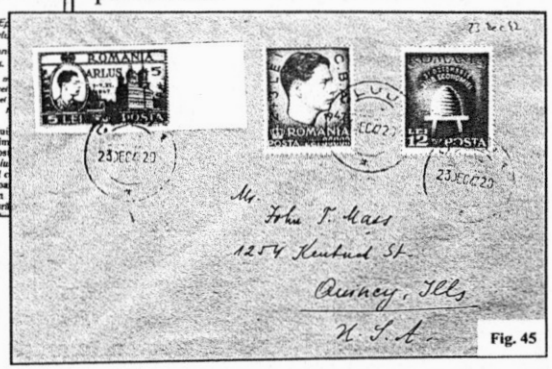

Fig. 45

În încheierea acestei prezentări nu pot să spun decât că sunt convins că şi alte piese poştale deosebite asociate cu mărcile poştale uzuale *Mihai I Vederi* fără şi cu supratipar există, vor fi descoperite şi vor fi făcute cunoscute celor interesaţi.

Dinu G. Matei

Adevăruri despre cenzuri

CENZURA SERVICIILOR DE INFORMAŢII (II)

(urmare din numărul 175/2014)

Înainte de *Revoluţia din 1989* (sau ce-o fi fost atunci) noi, filateliştii, îi cam bănuiam pe cei toleraţi de autorităţile comuniste ca practicând delaţiunea (*Ochiul şi timpanul*); iar asta, spre a ne feri să vorbim „ce nu trebuie" pentru ca să nu riscăm eventuale complicaţii fie cu „vechea" Securitate, fie să desconspirăm „partenerii personali" de schimburi spre a nu reuşi să afle „organili" (deci miliţia economică) de acele tranzacţii făcute în afara acelor aşa zis oficiale, realizabile numai prin *Biroul de Schimburi Filatelice* al fostei A.F.R.

Nici nu era prea greu să-i afli pe filateliştii angrenaţi în operaţiunile "Ochiul şi Timpanul": mdiocritatea, lipsa (ori rasolirea) studiilor superioare, arderea unor trepte din carieră, ca şi apartenenţa la P.C.R. (Pile, Cunoştinţe, Relaţii) erau suficiente unor racolări.

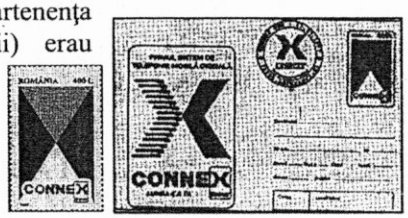

Cazul lui Nicolae Mâzgăreanu, ajuns din simplu oficiant poştal la Braşov ca Director General al Poştei Române ne apare ca fiind cel mai concludent. Ulterior, acesta a cumpărat o casă la Reading (S.U.A.) pe care a dat un milion de dolari! De unde oare? Fiindcă el fusese o viaţă întreagă salariat la stat -, iar azi este *boss*-ul comunităţii române de acolo!

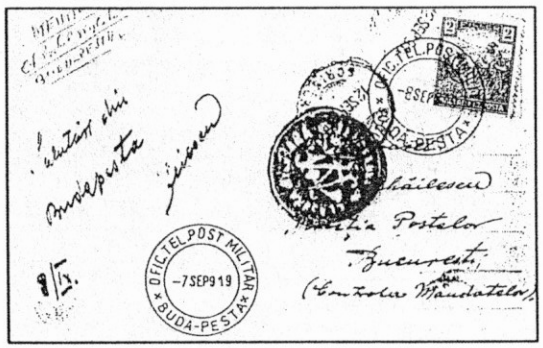

Nu doar metodele fostului P.C.R. (Pile, cunoştinţe şi relaţii) par să fi facilitat aşa ceva.

Pe atunci, vechea Securitate practica sistemul nelegal de cenzură prin întocmirea unor liste cu persoanele indezirabile politic (pe care le distribuiau tuturor oficiilor poştale) şi dispunea de „oficianţi de încredere" ce selectau corespondenţa celor vizaţi şi o treceau unor birouri specializate care se ocupau cu cotrobăitul în plicuri fie cu metode moştenite de la bunici (vezi cazul *Cabinetului Negru* al brâncoveanului – cu dezlipirea şi apoi relipirea la loc a misivelor, fie cu *o maşină specială,* aflată şi azi în dotarea poştei

(care putea citi distanţat). Dar, în oricare din cazuri, lucrurile nu mai puteau continua astfel, deoarece „indezirabilii" se înmulţiseră prea mult iar volumul corespondenţei crescuse considerabil.

Prin 1997 în rubrica *Filatelia pentru Tineret* ce purta nr. 261 în „Cotidianul", arătam cum Virgil Măgureanu (fidel continuator al vechii Securităţi, devenită azi SRI) ar fi găsit o soluţie pe care o citām: „Unul dintre salariaţii de încredere care ducea / aducea la / de la Securitate corespondenţa ce urma să fie deschisă şi citită, tot venind el în contact cu mărimile securităţii locale a parvenit încet dar sigur pe căile tainice din ierarhia meseriei de poştaş până la vârfurile cele mai înalte". Altă ştire: „În 1991, şefa Oficiului Poştal Bucureşti 9 (o oarecare Elena P. – n.a.) a fost preluată de SRI pentru o coordonare".

Pe atunci, simbioza dintre serviciile de informaţii şi meseria de poştaş nu dăduse prea mult de gândit; asta numai pe moment, deoarece imediat securiştii (militari totuşi – fie ei acoperiţi!) au priceput că pot să nu mai răspundă nicicum de violarea corespondenţelor. Astfel că, pe loc, SRI în cârdăşie cu Poşta Română a început o furibundă campanie de distrugere a tuturor corespondenţelor suspicioase sub o penibilă protecţie a etichetelor „oficiale" care acopereau acele „închipuite deteriorări la transport". Poştaşii, văzând şi ei că „se poate" (!), au tăbărât la rându-le pe toate scrisorile ce păreau să conţină niscaiva mărci ori dolari, îngrozind populaţia de pierderi şi înfundând canalele cu corespondenţă violată şi apoi aruncată, dând prilej presei să prezinte cititorilor reportaje senzaţionale.

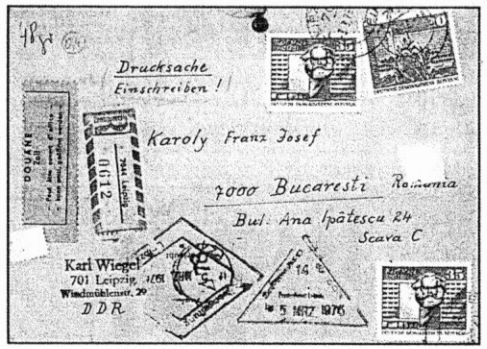

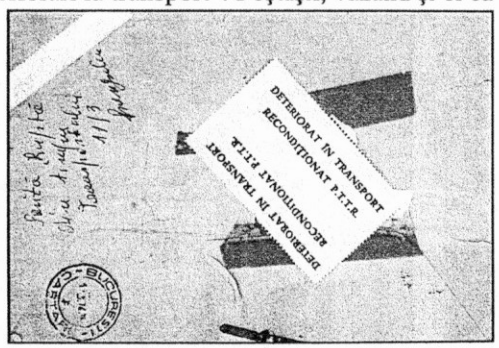

Acum lucrurile s-au mai potolit, dar eu am cam renunţat la serviciile Poştei Române...

Silviu N. Dragomir

(Silviu N. Dragomir a fost ziarist de investigaţii la jurnalul „Cotidianul" între 1991 şi 1998 – în perioada Ion Raţiu, fiind şi membru al Asociaţiei Foştilor Deţinuţi Politici).

DIN NOU DESPRE VIGNETELE LOCALE REALIZATE LA MEDIAŞ ÎN PRIMELE DECENII ALE SECOLULUI XX

După mai multe articole publicate în decursul timpului de către subsemnatul în paginile Curierului Filatelic, acum sunt în măsură să prezint două piese deosebite, respectiv două coli întregi cu vignete de format mic şi care reproduc imagini vechi din Mediaş.

Fiecare coală cuprinde un număr de 12 vignete cu imagini diferite, dispuse pe trei rânduri orizontale şi patru coloane verticale. Pentru prezentarea acestor vignete, inclusiv a poziţiei acestora în coală, am recurs la utilizarea pentru fiecare imagine a unui indicativ de forma "xyz", în care "x" reprezintă numarul colii, "y" numărul rândului, iar "z" indică coloana din coala. Notând numărul colii şi a rândului cu numere arabe, iar coloanele cu litere mici, indicativul unei vignete va fi de forma "1.1.a." unde cele două cifre indică faptul că vigneta respectivă face parte din coala nr.1, fiind pozitionată pe rândul "1" şi coloana "a".

În figura 1 este reprodusă prima coală (nr. 1). Aceasta include vignete ale căror imagini reproduc următoarele obiective din Mediaşul vechi:

Idicativ	Denumirea imaginii reprodusă pe vignetă
1.1.a.	Mediasch-Marienthurm (Mediaş, Turnul Mariei)
1.1.b.	Mediasch-Evangelische Kirche (Mediaş, Biserica Evanghelică)
1.1.c.	Mediasch-Stephan Ludwig Roth Denkmal (Mediaş, Obeliscul lui Stefan Ludwig Roth)
1.1.d.	Mediasch-Übere Forkeschgasse (Mediaş, Strada Aurarilor)
1.2.a.	Mediasch-Klettengasse (Mediaş, Strada Noroiasă)
1.2.b.	Mediasch-Alte Waffenschmiede (Mediaş,Strada Armurierilor)
1.2.c.	Mediasch-Evangelische Kirche (Mediaş, Biserica Evanghelică)
1.2.d.	Mediasch-Evangelische Kirche (Mediaş, Biserica Evanghelică)
1.3.a.	Mediasch-Griechkath Kirche (Mediaş Biserica Greco-catolică)
1.3.b.	Mediasch-Evangelische Kirche (Mediaş Biserica Evanghelică)
1.3.c.	Mediasch-Schmiedgässer Thurm (Mediaş, Turnul Fierarilor)
1.3.d.	Mediasch-Steingasse (Mediaş, Strada Pietruită)

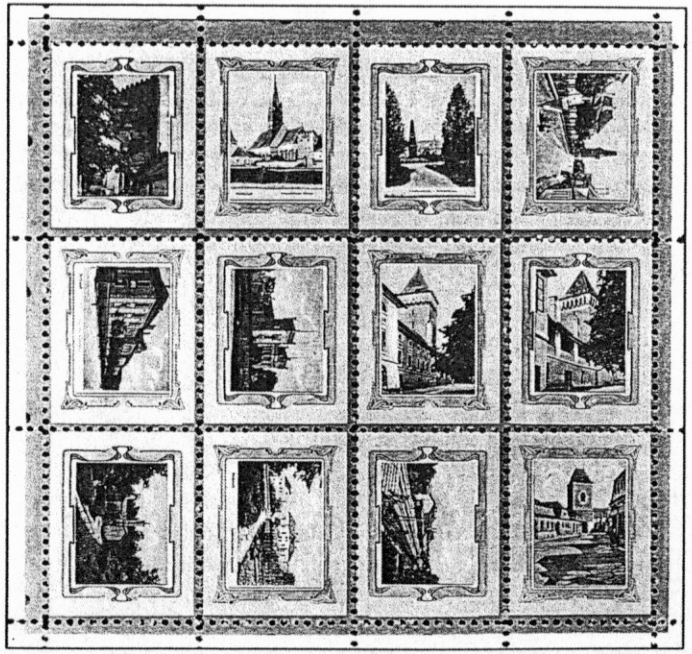

În figura nr. 2 este prezentată a doua coală (nr. 2) în care vignetele respective reproduc următoarele imagini din Mediaş:

Idicativ	*Denumirea imaginii reprodusă pe vignetă*
2.1.a.	Identic cu 1.1.a.
2.1.b.	Identic cu 1.1.b.
2.1.c.	Identic cu 1.1.c.
2.1.d.	Identic cu 1.1.d.
2.2.a.	Mediasch-Krankenhaus (Mediaş, Spitalul)
2.2.b.	Mediasch-Turnhalle (Mediaş, Scoala de Gimnastică)
2.2.c.	Mediasch-Kirchenkastell Speck Thurm (Mediaş, Turnul Funarilor numit şi "al slăninii")
2.2.d.	Mediasch-Alter Rathausturm (Mediaş, Vechiul turn al Primariei)
2.3.a.	Mediasch-Pavillon in den Tannen-Anlagen (Mediaş, Pavilion în aşezământul cu brazi)
2.3.b.	Mediasch-Landwirthschaftliche Lehr-Anstalt (Mediaş, Şcoala Agricolă)
2.3.c.	Mediasch-Bahnhof (Mediaş, Gara)
2.3.d.	Mediasch-SteingässerTor (Mediaş, Turnul Pietrarilor)

Referitor la piesele prezentate doresc să mai fac unele precizări.

Caracteristicile tehnice ale vignetelor (dimensiunile formatului, ale clişeului, dantelura, culoarea) sunt cele prezentate în articolul "Timbre fiscale şi vignete realizate la Mediaş, neincluse în cataloagele de specialitate" (vezi Curierul Filatelic nr.160, ianuarie-martie 2011). Ambele coli au margini relativ înguste, de 5 mm lăţime pe toate cele patru laturi.

Imaginile de pe fiecare vignetă sunt încadrate de câte un chenar. Se pot identifica ca desen două tipuri de cadre dispuse alternativ pentru imaginile din coală, atât orizontal cât şi vertical.

Mai trebuie remarcat faptul că ambele coli sunt numai parţial diferite, vignetele dispuse pe primul rând din coala nr. 1 fiind identice cu cele de pe primul rând din coala nr. 2. În acesta situaţie rezultă că deşi cele două coli cuprind în total 24 de vignete, diferite sunt numai un număr de 20.

Toate imaginile sunt realizate după clişee fotografice ale cărui autor este Fritz Guggenberger, cunoscut fotograf şi editor medieşan de cărţi

poştale ilustrate din perioada primelor decenii ale secolului XX.

În încheiere vreau să arăt că deşi personal cred că informaţiile despre aceste vignete medieşene se cam apropie de final, trebuie să menţionez remarca d-lui ing. Mihai Cojocar - reputatul şi apreciatul autor al "Catalogului timbrelor fiscale şi a vignetelor româneşti" care, făcând o analogie cu numărul vignetelor similare cunoscute cu imagini din Sighişoara, consideră că e de aşteptat să mai existe încă un număr apreciabil de vignete cu alte imagini, diferite de cele prezentate în acest articol.

ing. Liviu Pintican-Juga

Ştampile de cenzură germane

CENZURI TENDENŢIOASE (I)

Nu puţine ştampile de cenzură germane ale Biroului 24 din Bucureşti aplicate pe corespondenţa expediată din Moldova în teritoriul ocupat românesc au rândul al doilea al ştampilei, cel cu data, complet lipsă sau fără anumite elemente din dată. Menţionez, şi subliniez în acelaşi timp, că nu e vorba de o ştampilă cu tuş puţin, slab aplicată şi care nu s-a imprimat pe deplin, din contră, deşi rândul 1 şi rândul 3 prezintă un tuş puternic imprimat, rândul al doilea, cel cu data, lipseşte cu desăvârşire. Avem o problemă de rezolvat la aceste ştampile: cum se explică lipsa totală a rândului din mijloc în condiţiile unei amprente cu tuş puternic? S-ar putea spune că funcţionarul a scos din ştampilă vechea dată, pentru a o înlocui, după care a intervenit ceva care l-a întrerupt din activitate (conversaţie cu un coleg, mers la toaletă, pauză de ţigară etc.), iar când a revenit la birou a uitat să pună noua dată şi a aplicat ştampila fără rândul din mijloc. S-ar mai putea spune că, pur şi simplu, o parte din textul ştampilei de cenzură nu s-a imprimat, însă eu nu am în vedere astfel de cazuri, unde se vede clar că o parte din ştampila imprimată este mai ştearsă sau pe alocuri mai slab imprimată. Cred mai degrabă că aceasta era o stratagemă prin care se urmărea ascunderea, din varii motive, data la care a ajuns în teritoriul ocupat trimiterea poştală, ***mai ales dacă ţinem seama că aceste piese fac parte din corespondenţa dintre Moldova (teritoriul liber şi inamic) şi teritoriul ocupat românesc***. Pentru a înţelege mai bine despre ce este vorba, iată câteva exemple:

- Cartă Postală cu timbru fix albastru 10 BANI expediată de la Iaşi la Bucureşti. La plecare, a primit ştampila de trecere E 9 cu eroarea E dublu, ştampila de zi IASI şi o ştampilă de cenzură ancrasată / 1 AUG 918. La sosire, a primit la Biroul 24 ştampila ***Z12 violet fără rândul din mijloc.***

Destinatar este Nestor Ionescu, str. Cosminului nr. 19, Bucureşti; (Fig. 1)

Fig. 1

– Cartă poştală cu timbru fix albastru 10 BANI expediată de la Iaşi la Bucureşti. La plecare, a primit ştampila de trecere E 8, ştampila de cenzură BIROUL DE CENZURA MILITARA / POSTA CENTRALA / 6 IUL 918 şi ştampila de zi IASI / 8 IUL 918 Tip 1. La sosire, piesa a primit ştampila de cenzură ***Z7 albastră cu rândul din mijloc lipsă***. Expeditor este T. Theodoru, str. Bucşenescu nr. 19, Iassy, iar destinatar este Marie C. Ionescu, str. Nordului nr. 6, Bucureşti; (Fig. 2)

Fig. 2

- Cartă poştală românească recomandată cu timbru fix de 5 Bani albastru francată cu o pereche orizontală 15 BANI oliv Carol tipografiate (221 în catalogul lui Kiriac Dragomir) expediată din Gara Tutova (Moldova) la Brăila (teritoriu ocupat) prin intermediul Comitetului Internaţional al Crucii Roşii din Elveţia. Plecare, din Gara Tutova. Direcţionată la Bârlad, perechea verticală 15 BANI oliv a fost obliterată cu două ştampile ***BARLAD*** dintre care una este ilizibilă, iar din cealaltă s-a imprimat oarecum ***BAR(LAD) / 22 NOV 917.*** Tot la Bârlad trimiterii poştale i s-a aplicat vignieta de recomandare poştală R BÂRLAD / No. 105 (numărul fiind scris de mână). De la Bârlad, cartea poştală a fost direcţionată la Iaşi, unde a primit ştampila de zi ***IASI / 23 NOV 917 I, Tip 2,*** *ştampila de cenzură* ***BIROUL DE CENSURĂ MILITARĂ / BUCUREŞTI SCRISORI / 24 DEC 917,*** ştampila de recomandare dublu elipsoidală

Censura Militara Centrale / LIBER / * Recomandata *, cu diametrul de 45/42 x 26/23 mm, de culoare neagră, dar şi înscrisul de mână, cu cerneală neagră, „Recommandée". Apoi, potrivit uzanţei, cartea poştală a fost direcţionată la Petrograd, unde a primit pe spate ştampila violet cu numărul ***23*** înscrisă într-un pătrat de 15 x 15 mm (ştampilă slab imprimată). De la Petrograd, cartea poştală a fost trimisă în Elveţia, unde nu a primit nicio ştampilă. Din Elveţia, cartea poştală a fost direcţionată la Bucureşti, unde a primit ştampila de cenzură germană de culoare violet ***Z12, cu dată neimprimată***, a Biroului 24. De la Bucureşti, cartea poştală a fost direcţionată la Brăila, oraş aflat în regiunea controlată de Armata a 9-a. Expeditor este Alfredo B. Mendl, consul de Norvège, Gara Tutova, Roumanie, destinatar fiind Victor Mendl, consul de Suède la Brăila, Roumanie. Adresa intermediară a fost Comité International de la Croix Rouge, Berne, Suisse. De menţionat că s-a barat prin cruce cu creionul roşu cuvântul Berne şi s-a scris, tot cu creionul roşu, Genève, ceea ce înseamnă că de la Berna cartea poştală a fost direcţionată la Geneva şi după aceea la Bucureşti. Aşadar, traseul acestei trimiteri poştale recomandate a fost următorul: Gara Tutova – Bârlad – Iaşi – Petrograd – Berna – Geneva – Bucureşti - Brăila. Scrisă în franceză, la data de 22 noiembrie 1917, cartea poştală are următorul text : *Veuillez bien communiquer à Mr Victor Mendl, consul de Suède à Braila, Roumanie. Suis bien, envoyez vos nouvelles à Gara Tutova, Roumanie, par Comité Internatinal Croix Rouge, Berne .*

Este îndreptăţit să avem opinia exprimată mai sus, dacă avem în vedere şi ce s-a întâmplat cu ştampila de cenzură Z12, întotdeauna de culoare violet, ştampila predilectă a Biroului 24 (sau a unui serviciu al Biroului 24) pentru corespondenţa sosită din Moldova. Nu ştiu dacă aţi sesizat că la Teleguţ şi Thielk, ca şi la Mutter, Z12 este ilustrată cu data incompletă, cu ziua din dată lipsă. De fapt, lucrul cel mai straniu e că ***Z12*** - din cele văzute de mine, şi am văzut multe - ***nu apare niciodată cu data completă***.

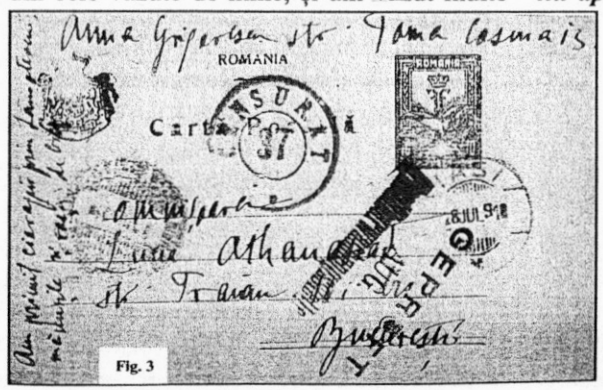

Fig. 3

- Cartă Poştală cu timbru fix albastru 10 BANI expediată de la Iaşi la Bucureşti. La plecare, cartea poştală a primit ştampila **CENZURAT 37** (rară), ştampila de zi IASI / 28 IUL 918 şi o altă ştampilă de cenzură

ancrasată / 31 AUG 918. La sosire, s-a aplicat ***Z12 violet, din dată având doar AUG.***, neavând, aşadar, ziua şi anul. Expeditor este Anna Grigorescu, str. Toma Cosma 15, destinatar fiind Domnişoara Lucia Athanasiad, str. Traian 17, Bucureşti (Fig. 3);

- Cartă poştală cu timbru fix albastru 10 BANI expediată de la Iaşi la Bucureşti. La plecare, a primit ştampila de cenzură slab imprimată CENSURAT (înscris în cerc, numărul acoperit de Z12) şi ştampila de zi IASI / 5 AUG. 918. La sosire, a primit ***Z12 violet, din rândul cu dată având doar luna APR., din care s-a imprimat PR.*** Aici descoperim şi o eroare de dată prin neconcordanţă, fiindcă dacă cartea poştală a fost ştampilată în august la Iaşi, la Bucureşti trebuia aplicată luna august, şi nu aprilie: probabil că funcţionarul s-a luat cu vorba, şi cum APR. seamănă întrucâtva cu AUG., a trecut greşit luna. Expeditor este T. Theodoru, str. Bucşenescu nr. 19, Iassy, iar destinatar este Thiti C. Ionescu, Avocat, str. Nordului nr. 6, Bucureşti;

- Cartă Postală cu 10 BANI albastru timbru fix expediată din Gara Crasna la Craiova. La plecare a primit o ştampilă rotundă albastră ***GARA CRASNA*** în proporţie de 80% neimprimată, din ştampilă având litera ***G (GARA)*** în partea de jos şi ***JUL*** la dată, iar la Huşi a primit ştampila de cenzură bicirculară **BIROUL DE CENSURĂ MILITARĂ / HUSI / 5 IUL 918.** La Bucureşti, a primit ştampila de cenzură ***Z12 / (JU)LI 1918 violet cu aceeaşi dată incompletă: nu avem decât luna şi anul, iar din JULI, doar ultimele două litere LI.*** Expeditor este „Dtru Iliescu Ad.trator Căpitan, pentru Nicu, Gara Crasna, jud. Fălciu", iar ca destinatar avem pe „Dl Marin Teodorescu Pentru Barbu Strada Cuza D Vodă No. 151, Craiova;

- Cartă poştală românească cu timbru fix 5 BANI albastru expediată de la Bârlad la Turnu Severin francată cu 5 BANI Carol Tipografiate verde gălbui cu supratipar 1918, timbru obliterat cu ştampila imprimată parţial ***BIROUL DE CENSURA MILITARA / BARLAD / 5 AUG 918.*** La Bucureşti piesa a primit ştampila de cenzură germană ***Z12 / AUG.*** cu rândul doi fără zi şi an din dată, doar cu luna. La sosire, s-a aplicat ştampila de zi ***TURNU SEVERIN / 11 AUG 918.*** Destinatar este Domnişoara Arety Gheorghiu, Ştirbey-Vodă 5, Turnu Severin (sunt rare francările cu Carol tipografiate cu supratipar 1918).

Putem vorbi, aşadar, despre o ***corespondenţă cu cenzură tendenţioasă*** referitor la trimiterile poştale expediate din teritoriul liber în cel ocupat de armata germană. Colegii cu solide cunoştinţe de M.V.i.R. (se cunosc deja: domnii Norbert Blystiar, Mircea Mureşan, Călin Marinescu, Gerard Herman, Dan Grecu, Traian Demeter), revizitându-şi colecţiile, ar putea aduce noi contribuţii la această temă.

George Morărel

Prin Avion, dar fără taxă aeriană ?!

Uneori şi piese în aparenţă banale ne pot creia probleme dacă le privim mai cu atenţie. Aşa şi cartea poştală alăturată (Fig. 1) plecată din

Timişoara spre Viena. Cartea poştală a fost expediată recomandat având pe faţă ştampila TIMIŞOARA 2 / 29 APR 944 care anulează şi francatura

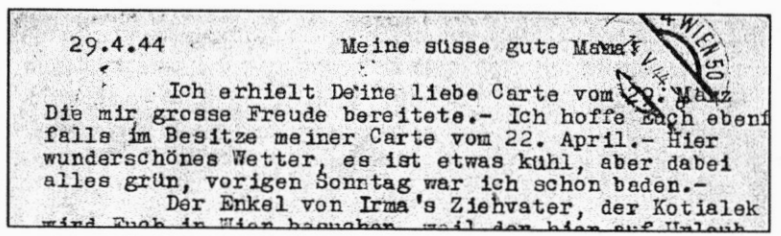

adiţională de 20 Lei corespunzătoare taxei de recomandare. Pe spate ştampila de sosire 4 WIEN / 14.IV.44. (Fig. 2). Pe lângă numeroase ştampile de cenzură pe faţă mai apare şi ştampila ovală TIMIŞOARA I / 29 APR 944 / PRIN AVION.

Perioada necesară transportului până la destinaţie, 29 Aprilie - 14 Mai, deci mai bine de două săptamâni, dovedeşte că s-a urmat calea terestră. Cum pe faţă nu s-a aplicat nici o etichetă sau ştampilă de îndrumare pentru poşta aeriană şi nici taxa poştală încasată nu cuprinde în ea suprataxa de poştă aeriană, prezenţa ştampilei TIMIŞOARA / PRIN AVION pare a fi

greu de explicat.

Întrebarea adresată câtorva cunoştiinţe din domeniul filatelic a rămas deocamdată fără un răspuns satisfăcător. Pentru moment singura explicaţie ar fi aceia că pentru traseul Timişoara - Bucureşti cartea poştală a fost pregătită a fi transportată cu avionul fără ca aceasta să se fi materializat printr-o suptrataxă de poştă aeriană. De ce s-a procedat astfel nu am putut elucida. Îmi amintesc însă cum cu mulţi ani în urmă la o şuetă filatelică un colecţionar ne povestea despre anii războiului care pentru el au trecut uşor şi au însemnat doar munca pe aeroportul din Timişoara unde printre altele lega pachete de scrisori şi încărca saci de coresponenţă în avion. Ce la mirat atunci a fost faptul că multe scrisori nu purtau etichete par avion şi totuşi erau trimise cu avionul.

Cartea poştală descrisă aici nu este desigur o raritate, dar e totuşi mai mult decât o simplă curiozitate. Pentru aerofilatelişti şi pentru istoria aerofilatelică este o piesă interesantă şi poate se găseşte cineva care ne poate spune mai multe şi despre rolul ştampilei PRIN AVION de pe faţa ei.

N. Blistyar - norbert.blistyar@freenet.de

PRECIZĂRI

Catalogul timbrelor poştale româneşti, vol. I, la pagina 185 menţionează că în compunerea emisiunii "Straja Ţării, 8 iunie 1939" există şi un carton (nu precizează tirajul) "ştampilat cu ştampilă şi cu valorile de 8, 12 şi 16 L. vândute cu ocazia meciului Italia – România, Cota 30 E/buc.".

Venim cu menţiunea că legat de respectivul eveniment, meciul de fotbal Italia – România din 11 iunie 1939 s-au emis o serie de piese de lux care au fost distribuite oficialităţilor participante la eveniment. Aceste piese constau în coliţe de hârtie groasă, albă, lucioasă de 124/160 mm. având imprimată în câmpul superior stemele şi drapelele celor două state şi textul cu cerneală albastră: "ROMÂNIA / MATCHUL / DE FOOT-BALL / ITALIA – ROMÂNIA". În câmpul inferior imprimat cu albastru, pe un singur rând, se află: "BUCUREŞTI 11 IUNIE 1939". Pe câmpul median al coliţelor se află francaturile preobliterate cu 3-4 amprente în tuş lila ale ştampilei evenimentului.

Prezentăm în facsimile (vezi figura) coliţele în discuţie:

▫ Coliţa cu valorile de 8, 12 şi 16 L. aferente emisiunii "Straja Ţării, 8 iunie 1938";

▫ Coliţa cu valoarea de 25 + 25 de bani aferentă emisiunii "UFSR, 8 iunie 1937";

▫Coliţa cu valoarea de 50 de bani aferentă emisiunii "Centenarul naşterii regelui Carol I, 20 aprilie 1938";

▫ Coliţa cu valoarea de 1,50 lei aferentă aceleiaşi emisiuni.

Aceste coliţe francate şi preobliterate nu au avut circulaţie poştală!

Atenţionăm că eventualele piese obliterate, indiferent de oficiul postal, sunt trucaje, maculatură!

Mihai Lucian Valea

Ştampile de cenzură germane

INEXPLICABILA LIPSĂ DE CENZURI GERMANE PE CORESPONDENŢA EXPEDIATĂ DIN TERITORIUL OCUPAT ÎN MOLDOVA (II)

La sfârşitul lunii mai 1918 s-a decretat ridicarea cenzurii pe corespondenţa internă din teritoriul ocupat românesc, permiţându-se corespondenţa cu scrisori închise, rămânând în vigoare corespondenţa cu scrisori deschise cu Moldova şi cele patru Puteri (Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria, Turcia), potrivit oficiosului Bukarester Tagblatt Nr. 529 din 2 iunie 1918: „Im Landespostverkehr ist nunmehr die Versendung verschlossener Briefe innerhalb des besetzten Gebietes gestattet. Alle Briefsendungen, die über die Grenzen dieses Gebietes hinausgehen (z.B. nach der Moldau und den Ländern der verbündeten Mächte), sind auch weiterhin offen aufzuliefern." Dacă cenzura a fost abolită în teritoriul ocupat, ea a rămas în vigoare pentru corespondenţa dintre teritoriul ocupat cu cele patru Puteri şi Moldova. La pagina 116 a lucrării sale, Mutter scrie : „Die Zensur für Post in die Länder des Vierbundes und neuerdings auch in das Gebiet der Moldau bestand aber immer noch" („Cenzura pentru corespondenţa ce cele patru puteri aliate, ca şi cea pentru Moldova, rămâne în continuare în vigoare"). Dacă pe corespondenţa trimisă din Moldova în teritoriul ocupat se aplică frecvent cenzura Biroului 24 Bucureşti, în sens invers, la trimiterile poştale expediate din teritoriul ocupat în Moldova, deşi legea nu se abrogase, găsim extrem de puţine cenzuri sau cenzuri cu numărul cenzorului, cele două tipuri de cenzuri trebuind, teoretic, să se găsească împreună pe corespondenţa cenzurată, ceea ce nu s-a întâmplat întotdeauna. Din cele peste 160 de piese văzute nu am înregistrat decât şapte ştampile de cenzură ale Biroului 24 şi zece ştampile cu numărul cenzorului, dintre acestea din urmă şase la „precursori" (cinci în colecţia mea şi una prezentată de dl. Dan Grecu în nr. 34 al publicaţiei philatelica.ro), fiind luate în considerare doar piesele care au ajuns efectiv în Moldova. Lipsa masivă a ştampilelor de cenzură de pe acest tronson poştal reprezintă o mare uimire, pentru care, până în prezent, nu s-a găsit nicio explicaţie, poate şi pentru faptul că această secţiune de istorie poştală nu a fost cercetată profund, nici în Germania, şi nici la noi, până la studiile întreprinse de mine ce au debutat acum câţiva ani în revista FILATELIA. Însă cine va observa serviciul poştal al anului 1918 va constata că încă din ianuarie, prin anularea Taxei de război ce însoţea taxa poştală, prin redeschiderea Oficiilor poştale din provincie şi prin înfiinţarea Biroului de cenzură de la Craiova

Administraţia germană va face tot mai multe concesii, iar rigoarea aplicării dispoziţiilor privind regimul corespondenţei poştale va scade tot mai mult. Un exemplu elocvent, în această privinţă, îl reprezintă „precursorii" trimiterilor poştale trimise din teritoriul ocupat în Moldova, care au devansat cu cinci luni reluarea corespondenţei, oficial ea fiind permisă din 8 mai 1918. Trimiteri poştale ale „precursorilor" le întâlnim încă din primele zile ale anului 1918, mai exact încă din 4 ianuarie. O realitate demnă de semnalat îl reprezintă faptul că pe „precursori" întâlnim doar ***ştampile cu numărul cenzorului***, neînsoţite de nicio ştampilă de cenzură a Biroului 24. Atunci când un fenomen, o situaţie se repetă mereu sub aceeaşi formă, respectivul fenomen sau respectiva situaţie exprimă ceva, trebuie să aibă un sens. Atunci, ce înseamnă această perpetuă lipsă a ştampilei de cenzură a Biroului 24 şi prezenţa doar a ştampilei cu numărul cenzorului? Cu siguranţă, o tactică. Fiind vorba despre o corespondenţă limitată, pentru militarii aflaţi în Moldova, într-o perioadă ce interzicea totuşi o atare corespondenţă, Administraţia militară a optat pentru o implicare minimă, cât mai puţin vizibilă, şi din acest punct de vedere mica ştampilă cu numărul cenzorului, mai întotdeauna aplicată în partea stângă sus a cărţii poştale, a reprezentat alegerea ideală, ea nu atrăgea atenţia ca marile ştampile dreptunghiulare cu lungimi între 51-62 mm, care aveau şi un text ce arăta clar că avem în faţa ochilor o ştampilă de cenzură germană, pe când micul

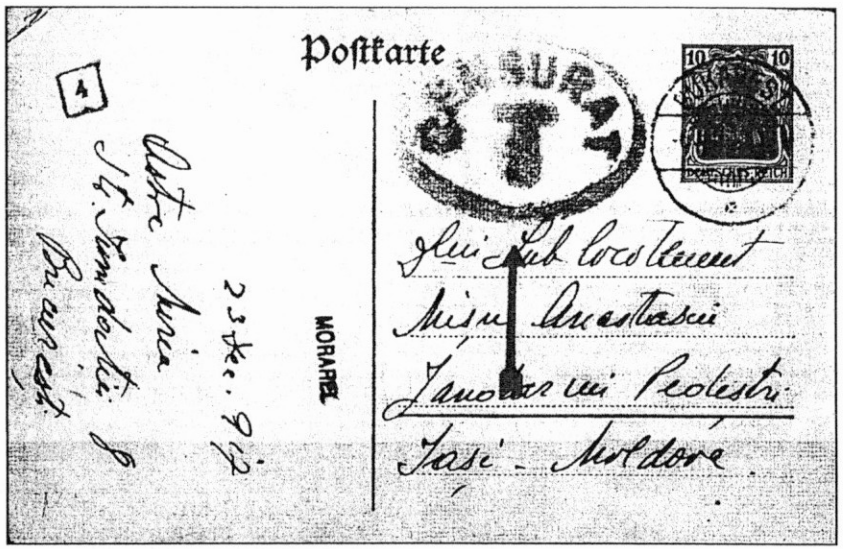

număr într-un pătrăţel era o prezenţă atât de discretă, încât nici nu te trimitea imediat cu gândul la o ştampilă de cenzură. Şi apoi, câtă lumea ştia că acel

număr încadrat într-un mic pătrat reprezenta ştampila cu numărul cenzorului, mai ales dacă ţinem cont şi de realitatea conform căreia au existat nenumărate trimiteri poştale fără ştampila cu numărul cenzorului. Trimiterile poştale ale „precursorilor" fiind rare, se înţelege de la sine că ştampile cu numărul cenzorului de pe aceste piese sunt şi mai rare, de aceea voi prezenta, în ordinea apariţiei lor, în cele ce urmează toate aceste piese, în număr de cinci:

- întreg poştal emisiunea a doua de la Bucureşti la Iaşi, cu timbrul fix obliterat cu ***BUKAREST / 6 JAN 18.10M, TIP 1*** (foarte rar TIPUL 1 pe acest tip de corespondenţă). La plecare, apare doar ***ştampila cenzorului cu numărul 4 de culoarea violet***. Cartea poştală, care a primit ştampila de cenzură românească elipsoidală cu ***CENSURAT T***, este expediată de Astra Mirea, Str. Inundaţiei 8, Bucureşti, destinatar fiind Dl Sublocotenent Mişu Anastasiu, Jandarmi pedeştri, Iaşi, Moldova; (Fig. 4)

- întreg poştal emisiunea a doua obliterat cu ***BUKAREST / 4 JAN 918, TIP 2***, la care se omite ştampila de cenzură a Biroului 24 Bucureşti, însă se aplică ***ştampila cenzorului cu numărul 4 de culoare roşie***. La sosire, trimiterea poştală primeşte ştampila elipsoidală ***CENSURAT P***, ştampila ***BIROUL DE CENSURĂ MILITARĂ / BUCUREŞTI SCRISORI / 23 MAR 918*** şi ştampila de zi ***IAŞI / MAR 918, TIP 1.*** Expeditor este D.

Velteanu, Bucureşti, Str. Lt. Ion Moşi 3, destinatar fiind Dl Eremia Dorobantzu, Sergent Pyrotehnia Armatei, Cancelarie, Moldova;

- întreg poştal emisiunea a doua expediat de la Bucureşti la Iaşi,

unde timbrul fix este obliterat cu ***BUKAREST / 4 JAN 918, TIP 2***. La Bucureşti, se omite ştampila de cenzură germană a Biroului 24, dar se aplică ***ştampila cenzorului cu numărul 2 de culoare verde.*** La sosire, cartea poştală primeşte ştampila ***CENSURAT 9*** şi ştampila ***BIROUL DE CENSURĂ MILITARĂ / BUCUREŞTI SCRISORI / 11 FEB 918.*** Expeditor este Teodora Acrivescu, Calea Călăraşilor 163, Bucureşti, destinatar fiind Dl Sub Locotenent Gheorghe Iordăchescu, Institutul Geografic al Armatei, Iaşi; (Fig. 5)

- întreg poştal emisiunea a doua cu varietatea de supratipar B (Bani) atinge linia de sub el expediat de la Bucureşti la Iaşi. La Bucureşti, s-a omis aplicarea ştampilei de zi, dar s-a barat timbrul fix manual cu creion albastru cu un X; s-a omis şi aplicarea ştampilei de cenzură A Biroului 24, dar s-a aplicat totuşi ***ştampila cenzorului cu numărul 4 de culoare roşie***. În Moldova, cartea poştală a primit ştampila ***CENSURAT 17***, ştampila ***BIROUL DE CENSURĂ MILITARĂ / BUCUREŞTI SCRISORI / 15 FEB 918***, ştampila cenzorului din Moldova cu numărul ***13 neînscris în cerc***, ştampila de sosire ***IAŞI / 16 FEB 918 I, TIP 2.*** Expeditor este Fulvia Marinescu, str. Buzeşti 90, Bucureşti, destinatar fiind Dl Sublocotenent Emil Marinescu, Str. Sf. Andrei No. 5, Iaşi;

- întreg poştal emisiunea a doua obliterat cu ***BUKAREST*** şi cu ***ştampila cenzorului din Bucureşti cu numărul 4 de culoare roşie*** expediat în Moldova, la sosire primind ştampila ***CENZURAT 31***, ştampila ***BIROUL DE CENSURĂ / BUCUREŞTI SCRISORI / 2 APR 918.*** Expeditor este Dna Elena Petrescu, Str. Discordiei 9, Bucureşti, destinatar fiind Sub Locotenent Măescu Victor, Reg. 3 Călăraşi, Plutonul 2, Moldova (am şi alte piese care configurează un veritabil roman de amor între cei doi corespondenţi, în care dna Petrescu nemaiputând suporta despărţirea e gata să uzeze de relaţii înalte şi să vină pe front pentru a-şi revedea amantul).

În legătură cu ştampilele de cenzură germane, sfătuiesc colecţionarul de M.V.i.R. să fie foarte atent la rarele ştampilele de cenzură aplicate pe corespondenţa prizonierilor de război expediată din teritoriul ocupat în lagărele străine cu prizonieri de război români din perioada iunie-august 1917, până la intrarea în serviciu a ştampilei liniare de cenzură ***Kriegsgefangenensendung***, din care, deocamdată, nu se cunoaşte decât una pentru prizonierii români în Bulgaria (colecţia Călin Marinescu) şi două pentru prizonierii români din Ungaria (colecţia mea), şi nicio ştampilă la corespondenţa prizonierilor români din Germania (oare deţine vreun colecţionar român o asemenea ştampilă?), de asemenea, la ştampilele de cenzură de pe corespondenţa „precursorilor" expediată din teritoriul ocupat în Moldova.

George Morărel